

Medijski prikaz digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj

---

Brcko, Nikolina

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:901730>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-01**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

FILOZOFSKI FAKULTET

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU, ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU

**MEDIJSKI PRIKAZ DIGITALIZACIJE OBRAZOVANJA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

Diplomski rad

Nikolina Brcko

Zagreb, rujan 2023.

Sveučilište u Zagrebu

Filozofski fakultet

Odsjek za pedagogiju, Odsjek za sociologiju

**MEDIJSKI PRIKAZ DIGITALIZACIJE OBRAZOVANJA U REPUBLICI
HRVATSKOJ**

Diplomski rad

Nikolina Brcko

Mentor: dr.sc. Zoran Horvat

Komentor: prof.dr.sc. Nenad Karajić

Zagreb, rujan 2023.

Ovaj rad ne bi bio moguć bez podrške i pomoći mnogih ljudi koji su me inspirirali, usmjeravali i podržavali tijekom mog akademskog putovanja.

Prije svega, zahvaljujem svom mentoru, dr.sc. Zoranu Horvatu, i komentoru prof.dr.sc. Nenadu Karajiću na predanosti i razumijevanju pri izradi ovoga rada.

Također želim zahvaliti svojoj obitelji, prijateljima te kolegama iz CARNET-a na neizmjerne podršci i ohrabrenju tijekom studiranja i procesa pisanja rada. Posebnu zahvalu upućujem svojem suprugu koji mi je pružio snagu da nastavim svoj akademski put, čak i kad su izazovi bili najveći.

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Teorijska polazišta rada	2
2.1 Definicija digitalizacije i uloga digitalizacije u obrazovanju.....	2
2.2 Pregled dosadašnjih istraživanja i literature.....	6
2.3 Teorijske osnove medijske pedagogije i primjene u analizi sadržaja	9
2.4 Digitalizacija obrazovanja u Hrvatskoj.....	10
2.4.1. Prikaz digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj	10
2.4.2. Uloga tehnologije u nastavi prije i nakon pandemije COVID-19	12
2.4.3. EU projekti i nacionalne strategije	14
2.5 Informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT).....	15
2.5.1. Utjecaj IKT-a na obrazovne politike i strategije	15
2.5.2. Planovi i strategije za budućnost	17
3. Metodologija istraživanja.....	19
3.1 Cilj istraživanja	19
3.2 Istraživačke hipoteze	20
3.3 Postupak provođenja istraživanja.....	24
3.4 Odabir relevantnih medija za analizu prema postavljenim kriterijima	25
4. Analiza rezultata	26
4.1 Glavne teme, tonovi i stavovi prisutni u medijskim člancima	26
4.2 Analiza zastupljenosti dionika odgojno-obrazovnog procesa.....	32
4.3 Vertikalna zastupljenost obrazovnih ustanova.....	33
4.4 Uloga pedagoga i ostalih stručnjaka.....	36
4.5 Analiza članaka prema zastupljenosti EU projekata	38
4.6 Sadržajna analiza medijskih članaka.....	39
5. Rasprava i sinteza rezultata.....	41
6. Završna razmatranja.....	43

7. Literatura.....	45
8. Popis tablica.....	46
9. Prilozi.....	47

Medijski prikaz digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj

Sažetak:

Ovim diplomskim radom pod naslovom "Medijski prikaz digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj" istražuje se kako mediji prenose i oblikuju percepciju digitalizacije obrazovanja u Hrvatskoj. U ovom diplomskom radu istražit će se kako mediji prenose i oblikuju percepciju digitalizacije obrazovanja u Hrvatskoj što je utemeljeno teorijskim polazištima rada te pregledom recentnih istraživanja na temu digitalizacije obrazovanja. Digitalizacija obrazovanja odnosi se na integraciju informacijsko-komunikacijskih tehnologija u obrazovne procese i stvaranje dinamičnog okruženja za učenje. Rad se temelji na interdisciplinarnom pristupu, kombinirajući različite spoznaje i metode iz područja pedagogije i sociologije, te se koristi metodama desk istraživanja, analize sadržaja i komparacije.

U prvom poglavlju prikazuju se definicije pojma digitalizacije obrazovanja i njezina uloga u suvremenom društvu. Zatim se analizira medijski prikaz digitalizacije obrazovanja u Hrvatskoj, fokusirajući se na tonalitet pisanja o temama digitalizacije obrazovanja (pozitivno, negativno, neutralno), dominantne aktere i ključne teme prisutne u medijskim člancima. Osim toga, istražuju se razlike u medijskom prikazu različitih razina obrazovanja, uspoređujući osnovno i srednje školstvo s visokim obrazovanjem.

Jedan od ključnih aspekata empirijskog dijela rada je utvrđivanje povezanosti medijskog prikaza s dokumentiranim informacijama iz službenih izvještaja EU projekata koji podržavaju digitalizaciju obrazovanja u Hrvatskoj. Ovime se istražuje kako i na koji način se medijski izvještaji odnose prema stručnjacima, posebno pedagogima, u kontekstu digitalizacije obrazovanja.

Očekivani doprinos istraživanja je u razumijevanju odnosa između medijskog izvještavanja i percepcije digitalizacije obrazovanja te u poticaju kritičkog mišljenja o ulozi medija u obrazovnom diskursu i društvenoj stvarnosti. Ovaj rad prikazuje na koji način mediji oblikuju percepciju o digitalizaciji obrazovanja u Hrvatskoj te potencijalno utječu na obrazovne politike i prakse.

Ključne riječi: *Digitalizacija obrazovanja, Medijski članci, Informacijsko-komunikacijske tehnologije, EU projekti*

Media presentation of digitalization of education in the Republic of Croatia

Abstract:

The master's thesis titled "Media Representation of Education Digitalization in the Republic of Croatia" explores how the media convey and shape the perception of education digitalization in Croatia. Education digitalization refers to the integration of information and communication technologies into educational processes and the creation of a dynamic learning environment. The study is based on an interdisciplinary approach, combining sociology and pedagogy, and utilizes methods of desk research, content analysis, and comparison.

Firstly, the concept of education digitalization and its role in contemporary society are defined. Subsequently, the media representation of education digitalization in Croatia is analyzed, with a focus on tone, dominant actors, and key themes present in media articles. Additionally, differences in the media portrayal of various levels of education are explored, comparing primary and secondary education with higher education.

One of the key aspects of the analysis is determining the correlation between media representation and documented information from official EU project reports supporting education digitalization in Croatia. This investigation aims to examine whether media reports are prone to distorted information and how they relate to experts, especially educators, in the context of education digitalization.

Expected research contribution is to understand the relationship between media reporting and the perception of education digitalization, fostering critical thinking about the role of media in educational discourse and social reality. This study provides a deeper insight into how the media shape the conversation about education digitalization in Croatia and potentially influence educational policies and practices.

Key words: Education Digitalization, Media Articles, Information and Communication Technologies, EU Projects

1. Uvod

U današnjem brzo mijenjajućem društvu, razvoj tehnoloških rješenja ima dubok i sveobuhvatan utjecaj na gotovo svaki aspekt našeg života. U kontekstu informacijko-komunikacijskih tehnologija, obrazovanje se ističe kao ključno područje koje proživljava značajne promjene pod utjecajem digitalne revolucije. Digitalizacija obrazovanja, kao proces integracije informacijsko-komunikacijskih tehnologija (IKT) u nastavi i društveni okvir, iznjedrila je novu paradigmu učenja i poučavanja. Klasične metode poučavanja postaju sve više nadopunjene i prožete digitalnim resursima.

U današnjem vremenu ubrzanog tehnološkog razvoja, digitalizacija obrazovanja opcija je koja proizlazi iz potrebe da se prilagodimo zahtjevima suvremenog društva. Dobru pedagogiju, između ostaloga, možemo prepoznati tome da dionici obrazovnog procesa tehnologiju u nastavi koriste svrsishodno u onim slučajevima kako bi implementacija informacijsko-komunikacijskih tehnologija doprinosila kvaliteti nastavnog procesa. Klasični modeli prenošenja činjeničnog znanja postaju zastarjeli, dok se sve više ističe važnost razvijanja kompetencija poput kritičkog razmišljanja, suradnje, kreativnosti i digitalne pismenosti. Digitalne tehnologije pružaju alate koji podržavaju navedene ciljeve, omogućujući učiteljima da kreiraju interaktivna i dinamična okruženja za učenje te potiču učenike na aktivno istraživanje i samostalno učenje. Unatoč potencijalu koji informacijsko-komunikacijske tehnologije imaju u odgojno-obrazovnom procesu bitno je sagledati i nedostatke te razloge nedostizanja takvih potencijala.

Ovaj diplomski rad ima za cilj dublje istražiti medijski prikaz digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Digitalizacija je postala neizostavan dio obrazovnog konteksta, te je ključno razumjeti na koji način mediji prenose ovu transformaciju širem društvenom auditoriju.

2. Teorijska polazišta rada

2.1 Definicija digitalizacije i uloga digitalizacije u obrazovanju

Digitalizacija označava prelazak informacija, resursa i sadržaja iz analognog u digitalni oblik, a ta transformacija se odnosi prenijeti na mnoge aspekte obrazovanja, uključujući obrazovne sadržaje, metode poučavanja i administrativne procese. U osnovi, digitalizacija obrazovanja uključuje integraciju informacijsko-komunikacijskih tehnologija (IKT) u nastavne strategije, s idejom stvaranja dinamičnog okruženja za učenje. Time se omogućavaju različiti načini stjecanja znanja što znači da podržava različite stilove učenja te potiče razvoj ključnih kompetencija za suvremeno društvo.

Ova transformacija obuhvaća uporabu informacijsko-komunikacijskih tehnologija (IKT) kako bi se poboljšali procesi učenja i poučavanja te administrativne funkcije obrazovnih institucija. Glavna uloga digitalizacije u obrazovanju uključuje (Castells, 2003; Čulušić i Jadrić, 2012):

- **Pristupačnost obrazovanju**

Digitalizacija obrazovanja predstavlja revolucionarnu promjenu u načinu na koji učimo i pristupamo obrazovnim sadržajima. Kroz implementaciju interneta i digitalnih platformi, obrazovanje postaje dostupno na globalnoj razini, nevezano za geografske ili vremenske ograničenosti. Učenici sada imaju mogućnost pristupa bogatim obrazovnim materijalima i resursima iz udobnosti vlastitog doma, knjižnice, kafića ili čak tijekom putovanja. Ova promjena u dostupnosti obrazovanja otvara vrata za cjeloživotno učenje, omogućava prilagodbu učenja individualnim potrebama i preferencijama te podržava koncept kontinuirane edukacije. Učenici mogu istraživati nove teme, poboljšati svoje vještine i stjecati nova znanja s fleksibilnošću koja odgovara njihovom ritmu i rasporedu. Sve ovo pridonosi širenju obrazovanja, demokratizaciji pristupa znanju i potiče razvoj digitalnih kompetencija, koje su sve važnije u suvremenom svijetu.

- Personalizacija učenja

Digitalna tehnologija ima značajan utjecaj na prilagodbu obrazovnih iskustava prema individualnim potrebama i stilovima učenja. Učitelji su sada u mogućnosti koristiti različite digitalne alate i resurse kako bi stvorili personalizirano učenje za svakog učenika. Ovo pruža učiteljima fleksibilnost da prate napredak svakog učenika i identificiraju njihove snage i izazove. Digitalni alati omogućavaju raznovrsne metode poučavanja, uključujući interaktivne lekcije, video materijale, kvizove i igre koje potiču angažman učenika. Također, učitelji mogu prilagoditi tempo i složenost nastavnih sadržaja prema potrebama učenika, što olakšava učenje za one koji zahtijevaju dodatnu podršku ili naprednije izazove. Osim toga, digitalna tehnologija omogućava učiteljima da prate napredak učenika u stvarnom vremenu i pruže im povratne informacije za daljnje poboljšanje. Ova prilagodba i individualizacija obrazovanja potencijalno poboljšavaju šanse svakog učenika za uspjeh i stvaraju inkluzivnije okruženje u kojem svatko može ostvariti svoj puni potencijal.

- Interaktivnost i angažman

Digitalni sadržaji često su interaktivni, što može značajno povećati angažman učenika. Učenici imaju mogućnosti sudjelovanja u interaktivnim programima, učiti rješavati probleme putem simulacija i raznih igara te biti aktivni učesnici procesa učenja. Implementacija dinamike učenja čini obrazovanje pristupačnijim, efikasnijim te zanimljivijim. Učenici mogu aktivno istraživati te primjenjivati svoje znanje.

- Bolja analitika i praćenje

Prednost digitalizacije obrazovanja očituje se u tome što omogućava detaljno praćenje napretka učenika i sustavno prikupljanje podataka o njihovom učenju. Sudionicima obrazovanja omogućeno je korištenje digitalnih alata za analizu rezultata učenika te pojedinačnu analizu uspješnosti. Ovaj pristup omogućava personalizaciju obrazovnog iskustva, pružajući dodatnu podršku tamo gdje je potrebna. Primjerice, na taj način učitelji mogu prilagoditi svoje nastavne metode

i strategije kako bi bolje zadovoljili različite potrebe učenika, stvarajući time inkluzivnije i efikasnije obrazovanje. Pri tome je bitno imati na umu da je također važno sagledati u kojoj je to mjeri zaživjelo u praksi te koliko su učitelji i nastavnici educirani u području digitalizacije obrazovanja u smislu poboljšanja kvalitete odgojno-obrazovnog procesa.

- Efikasnost i smanjenje troškova

Korištenjem digitalnih alata za vođenje evidencije o prisutnosti, ocjenama i drugim administrativnim zadacima, škole mogu smanjiti potrebu za ručnim radom i papirologijom. Automatizacija procesa također može poboljšati učinkovitost i smanjiti greške u administraciji, što doprinosi boljem funkcioniranju obrazovnih institucija i osigurava da se više resursa usmjeri prema obrazovnom iskustvu učenika. Ovo može rezultirati boljim iskustvom za učitelje, učenike i administratore te poboljšati ukupnu kvalitetu obrazovanja (Glušac, 2012).

- Priprema za suvremeni svijet

Obrazovni sustav mora pripremiti učenike za suočavanje s izazovima i prilikama u digitalnom svijetu jer su digitalne vještine sve važnije za uspješnu karijeru. Učenici mogu naučiti digitalne vještine poput programiranja, analize podataka i kritičkog razmišljanja kada je tehnologija integrirana u učionicu. Ove sposobnosti primjenjive su ne samo u IT industriji, već su uobičajene i u drugim sektorima gospodarstva. S brzim napretkom tehnologije, ključno je da učenici razviju prilagodljivost i vještine cjeloživotnog učenja. Dodatno, korištenje digitalnih alata često potiče suradnju i kreativnost učenika, a oboje su ključni elementi suvremenog obrazovanja.

Digitalizacija obrazovanja značajno mijenja način na koji učimo i poučavamo. Omogućuje studentima pristup obrazovnim sadržajima i resursima putem interneta. Digitalne tehnologije omogućuju prilagodbu nastavnih materijala i metoda individualnim potrebama učenika, podržavajući personalizirano učenje. Interaktivni digitalni sadržaj, poput videa i igara, povećava angažman učenika, primarno onih mlađih, odnosno, učenika osnovnoškolskog uzrasta. Praćenje napretka i prikupljanje podataka omogućuju

nastavnicima da bolje prilagode svoju nastavu. Nadalje, digitalizacija smanjuje administrativne troškove i priprema studente za budući rad s tehnologijom. Sve ove promjene imaju potencijal poboljšati kvalitetu obrazovanja, učiniti ga dostupnijim i bolje pripremiti učenike za izazove suvremenog društva. U konačnici, digitalizacija obrazovanja ima potencijal poboljšati kvalitetu obrazovanja, činiti ga pristupačnijim i bolje pripremiti učenike za buduće izazove.

S druge pak strane, utjecaj digitalizacije obrazovanja na nastavni proces nije nužno pozitivan. Kao i u svim ostalim aspektima odgojno-obrazovnog procesa, bitno je prepoznati mogućnost zauzimanja kritičkog stava umjesto razmatranja aspekata odgojno-obrazovnog procesa kao nužno dobrih ili nužno loših.

Nedostaci implementacije digitalizacije u područje obrazovanja uključuju aspekte poput ograničenih znanja učitelja i nastavnika o korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije u nastavi te izazova vezanih uz već postojeća uvjerenja, stavove i znanja učitelja i nastavnika o integraciji informacijsko-komunikacijskih tehnologija u nastavni proces (Player – Koro, 2012). Također, postavljaju se pitanja o primjeni informacijsko-komunikacijskih tehnologija poput toga imaju li nastavnici sve potrebne kompetencije za uporabu informacijsko-komunikacijskih tehnologija u nastavi i predstavlja li opremljenost škola dovoljno visoku razinu opremljenosti modernom tehnologijom.

S time u vezi, istraživanje Rogošić i sur. (2021) provedeno o primjeni informacijsko-komunikacijskih tehnologija u srednjim strukovnim školama u Zagrebu i Zagrebačkoj županiji kvalitativnim načinom je na uzorku od 29 nastavnika ispitalo stajališta nastavnika. Istraživanjem se propitalo s kojim ciljem i na koje sve načine nastavnici i učenici najčešće koriste informacijsko-komunikacijske tehnologije, koje su percipirane prednosti, a koji nedostaci korištenja informacijsko-komunikacijskih tehnologija u nastavnom procesu te koji su prijedlozi za unapređenje primjene informacijsko-komunikacijskih tehnologija u nastavi (Rogošić i sur., 2021). Nalazi istraživanja pokazali su kako nastavnici u navedenim područjima srednjih škola u Republici Hrvatskoj informacijsko-komunikacijske tehnologije koriste gotovo svakodnevno, iako u nastavi i dalje prevladavaju tradicionalne metode poučavanja. Kao najčešće prepreke korištenja informacijsko-komunikacijskih tehnologija u nastavnom procesu prepoznata je nedovoljna informatička opremljenost škola, zastarjeli školski kurikulumi te nedovoljna

zastupljenost edukacija usmjerenih na pripremu nastavnika na korištenje informacijsko-komunikacijskih tehnologija na prikladan način. Na uzorku spomenutog kvalitativnog istraživanja također je utvrđeno da nastavnici kao nedostatke korištenja informacijsko-komunikacijske tehnologije u nastavi ističu niske prihode zbog kojih često nisu motivirani za kompleksne načine korištenja informacijsko-komunikacijskih tehnologija u nastavi (Rogošić i sur., 2021).

Dodatno, iz pedagoškog aspekta bitno je usmjeriti se na pitanja usklađivanja potreba učenika, učitelja, nastavnika i ostalih dionika odgojno-obrazovnog procesa u korištenju informacijsko-komunikacijskih tehnologija. Poznato je da se učenici danas već od prvog razreda osnovne škole uče korištenju računala, a bitno je razmisliti o tome na koji se način učenike poučava o korištenju tehnologije i znaju li učenici informacijsko-komunikacijske tehnologije koristiti i u edukativne, a ne samo u zabavne svrhe te znaju li učenici u bespuću online informacija prepoznati one koje su istinite i/ili imaju li alate za provjeravanje istinitosti dostupnih informacija. Također je bitno sagledati jesu li učitelji i nastavnici dovoljno educirani za korištenje informacijsko-komunikacijske tehnologije ili se potencijalno radi o nedostatku motivacije za korištenje iste. Uzrok nedostatnoj motivaciji mogao bi biti upitnost poboljšanja kvalitete odgojno-obrazovnog procesa isključivo radi korištenja informacijsko-komunikacijske tehnologije jer dio odgojno-obrazovnog procesa nije puka promjena načina prenošenja znanja već se radi i o odgojnom aspektu, odgojnim ciljevima, kulturi škole i slično.

2.2 Pregled dosadašnjih istraživanja i literature

Pregled dosadašnjih istraživanja i literature o medijskom prikazu digitalizacije obrazovanja ukazuje na rastući interes akademskih istraživača, pedagoga, medijskih stručnjaka i društvenih znanstvenika za ovu temu. Istraživanja se fokusiraju na različite aspekte medijskog prikaza digitalizacije obrazovanja te analiziraju kako mediji oblikuju percepciju javnosti o ovom ključnom društvenom fenomenu. U nastavku slijedi nekoliko ključnih nalaza i tema iz dosadašnjih istraživanja i literature:

- Ton i naglasak u medijskim izvješćima

Važno je napomenuti da su neka istraživanja također identificirala zabrinutosti i kritike u medijskom prikazu digitalizacije obrazovanja. To uključuje pitanja o privatnosti podataka učenika, rizike od digitalne podijeljenosti i izazove učiteljima prilikom prilagodbe novim tehnologijama. Ovakvi aspekti pružaju uravnoteženiju sliku o digitalizaciji obrazovanja, ukazujući na važnost kritičkog promišljanja i analize kako bismo bolje razumjeli njezine kompleksne implikacije (Dulčić, 2014).

- Percepcija i reakcije javnosti

Istraživanja su također otkrila da medijski prikaz digitalizacije obrazovanja može značajno utjecati na javnu percepciju i stavove. Pozitivno nastrojeni medijski izvještaji često potiču podršku digitalizaciji obrazovanja, naglašavajući njezine prednosti, kao što su veća dostupnost obrazovnih sadržaja i inovativne metode poučavanja. Međutim, važno je napomenuti da negativni aspekti također mogu imati utjecaj. Kvalitetno prezentirani negativni aspekti mogu potaknuti kritičko razmišljanje i potrebu za poboljšanjem uvođenja digitalnih tehnologija u obrazovni sustav. Ovo istraživanje ukazuje na kompleksan utjecaj medijskog prikaza na javno mišljenje i potrebu za obrazovanjem koje uključuje razumijevanje i kritičku analizu medijskih izvještaja o digitalizaciji obrazovanja. (Fejzić-Čengić i Sofradžija, 2021).

- Uloga medija u oblikovanju obrazovnih politika

Istraživači su proučavali kako medijski izvještaji utječu na obrazovne politike i odluke donositelja politika. Medijski pritisak i podrška mogu značajno oblikovati smjer razvoja obrazovanja (Gjud i Popčević, 2020).

- Kritička analiza medijskih sadržaja

Osim istraživanja usmjerenih na javnu percepciju, određeni pristupi istraživanju medijskog prikaza digitalizacije obrazovanja fokusiraju se na kritičku analizu medijskih sadržaja. Ova analiza ima za cilj otkriti implicitne ili neobjektivne

aspekte medijskih izvještaja o digitalizaciji obrazovanja. Kroz pažljivu evaluaciju medijskih sadržaja, istraživači razotkrivaju potencijalne pristranosti, stereotipe ili nedostatke u prikazu digitalizacije obrazovanja. Ovo istraživanje dodatno doprinosi razumijevanju kako mediji oblikuju javno mišljenje i ukazuje na potrebu za kritičkom analizom medijskih narativa o digitalizaciji obrazovanja kako bi se promicala objektivnost i bolje informirane odluke u obrazovnom sektoru (Tolić, 2009).

- Komparativne analize

U sklopu istraživanja, znanstvenici su sustavno provodili komparativne analize medijskog prikaza digitalizacije obrazovanja u različitim medijskim platformama. Ovo uključuje pažljivu usporedbu sadržaja koji se pojavljuje u tiskanim medijima poput novina, audiovizualnim medijima kao što su televizija, online medijima na internetskim portalima te društvenim mrežama. Analizirajući različite medijske kanale, istraživači su istraživali kako se digitalizacija obrazovanja predstavlja u različitim medijskim kontekstima i kako različiti mediji mogu utjecati na percepciju i razumijevanje javnosti o ovom važnom pitanju u obrazovnom sektoru. Ovakve komparativne analize omogućuju bolje razumijevanje razlika i sličnosti u medijskom prikazu digitalizacije obrazovanja te njihov utjecaj na formiranje mišljenja i stavova šire populacije. (Europska unija, 2021).

- Utjecaj digitalizacije na obrazovni diskurs

Studije su istraživale kako digitalizacija obrazovanja mijenja obrazovni diskurs, uključujući koncepte poput učenja na daljinu, online nastave i kompetencija za digitalno doba (Nacionalni plan razvoja sustava obrazovanja za razdoblje do 2027. godine, 2023).

U cjelini, dosadašnja istraživanja i literatura ukazuju na kompleksnost medijskog prikaza digitalizacije obrazovanja, pri čemu se naglasak stavlja na ulogu digitalizacije obrazovanja u oblikovanju javnih stavova i obrazovnih politika. Ovi radovi pružaju temelj

za daljnje istraživanje koje može dublje razumjeti dinamiku između medija i digitalizacije obrazovanja.

2.3 Teorijske osnove medijske pedagogije i primjene u analizi sadržaja

Medijska pedagogija predstavlja interdisciplinarno područje koje se bavi proučavanjem kompleksnih odnosa između medija i obrazovanja. Ova grana pedagogije usredotočena je na razumijevanje, analizu i interpretaciju medijskih sadržaja u cilju razvoja medijske pismenosti, kritičkog razmišljanja i kompetencija potrebnih za aktivno sudjelovanje u suvremenom medijskom okruženju. Kroz teorijske postavke medijske pedagogije, analiza medijskog prikaza digitalizacije obrazovanja postaje kontekstualizirana i dublja (Tolić, 2009).

Jedan od temeljnih koncepta medijske pedagogije je medijska pismenost. Medijska pismenost se definira kao sposobnost pojedinca da kritički razumije, analizira i interpretira medijske sadržaje, kao i da efikasno komunicira putem različitih medijskih platformi. Kroz razvoj medijske pismenosti, pojedinac postaje sposoban prepoznati kako mediji oblikuju informacije, stvaraju medijske narative i utječu na javno mišljenje (Buško i Bezinović, 2021).

Analiza medijskog prikaza digitalizacije obrazovanja primjenjuje koncept medijske pismenosti kako bi se razumjelo kako mediji konstruiraju i prenose informacije o digitalizaciji obrazovnog sektora. Kroz kritički pristup, istraživači koriste teorijske alate medijske pedagogije kako bi otkrili potencijalne pristranosti, stereotipe, obrasce i kontekste unutar medijskih sadržaja. Kako bi se dublje razumjelo kako medijski prikaz digitalizacije obrazovanja utječe na društvenu percepciju i oblikuje javno mišljenje, koriste se teorijske perspektive navedene u nastavku, a koje se fokusiraju na analizu medijskog diskursa i medijske konstrukcije stvarnosti. Ove perspektive istražuju kako mediji oblikuju percepciju stvarnosti kroz izbor tema, jezik, tonalitet i način prikazivanja informacija.

Nadalje, teorije komunikacije, kao što su teorija agenda setting i teorija framing, pružaju teorijske alate za razumijevanje načina na koji mediji određuju prioritete tema i

oblikuju način na koji se o tim temama razmišlja. Ove teorije pomažu istraživačima u analizi dominantnih tema i okvira u medijskim izvještajima o digitalizaciji obrazovanja (Castells, 2003).

Kroz primjenu teorijskih postavki medijske pedagogije, analitička paradigma ovog istraživanja stvara temelj za dublje razumijevanje i kritičku analizu medijskog prikaza digitalizacije obrazovanja. Ova analiza nije samo usmjerena na površinsku analizu medijskih sadržaja, već i na dublje razumijevanje konstrukcije medijskog narativa i uloge medija u oblikovanju društvenih normi i percepcija digitalizacije obrazovanja.

2.4 Digitalizacija obrazovanja u Hrvatskoj

2.4.1. Prikaz digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj

Digitalizacija obrazovanja u Republici Hrvatskoj predstavlja kontinuirani proces prilagodbe suvremenim izazovima i tehnološkim promjenama. Počeci ovog procesa datiraju unatrag nekoliko desetljeća, s prvim koracima uvođenja računalstva u škole tijekom 1980-ih i 1990-ih godina (Ivančić, 2010). Tijekom razdoblja početka implementacije digitalizacije u obrazovanju, postavljeni su temelji za razvoj informatičke pismenosti učenika, uz razvoj prvih obrazovnih softvera i resursa. Digitalizacija obrazovanja dobila je značajan poticaj početkom 21. stoljeća kroz brojne inicijative i projekte financirane od strane države i Europske unije. Projekt "e-Škole", proveden od strane Hrvatske akademske i istraživačke mreže (CARNET), ističe se kao ključna inicijativa koja je rezultirala modernizacijom škola, edukacijom učitelja za korištenje digitalnih alata i razvojem digitalnih nastavnih materijala (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2021).

Strategija digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj temelji se na ključnim dokumentima kao što su "Strategija digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine" i "Akcijski plan za digitalno obrazovanje (2021. - 2027.)". Ovi dokumenti postavljaju smjernice za razvoj digitalizacije, uključujući ciljeve vezane uz uključivo i pristupačno digitalno obrazovanje, svladavanje izazova proizašlih iz pandemije COVID-19 i razvoj digitalnih tehnologija za poučavanje (Vlada Republike Hrvatske, 2021).

U Hrvatskoj su prisutni brojni projekti i inicijative usmjereni na digitalizaciju obrazovanja, a uz "e-Škole", tu su i drugi programi kao što je "Škola za život" (CARNET, 2021). Unatoč postignutom napretku, digitalizacija se suočava s brojnim izazovima, uključujući pristup digitalnim tehnologijama u ruralnim područjima, potrebu za dodatnom obukom učitelja za kvalitetno korištenje digitalnih alata te osiguranje sigurnosti podataka i privatnosti učenika. Budući smjerovi razvoja digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj uključuju daljnju integraciju digitalnih alata u nastavu, razvoj online obrazovnih platformi i kontinuiranu izobrazbu učitelja. Očekuje se naglasak na individualizaciji učenja i prilagodbi obrazovnih sadržaja različitim potrebama učenika. Digitalizacija obrazovanja predstavlja ključnu promjenu u načinu učenja i poučavanja u 21. stoljeću, a naporima države i financiranjem sredstava iz EU projekata postavljaju se temelji za daljnji razvoj digitalnog obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

No, Republika Hrvatska se, poput mnogih drugih zemalja, suočava s izazovom prilagodbe obrazovnog sustava suvremenim tehnološkim promjenama. Digitalizacija obrazovanja postala je ključnom komponentom strategija usmjerenih na modernizaciju i poboljšanje kvalitete obrazovanja (Domić i sur., 2021). Početkom 21. stoljeća, Hrvatska je prepoznala važnost uvođenja digitalnih tehnologija u obrazovni sustav i razvila brojne programe i inicijative kako bi ostvarila taj cilj.

Jedan od najznačajnijih programa u kontekstu digitalizacije obrazovanja jest projekt "e-Škole: Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola" koji s pilotom fazom započeo 2015. godine (CARNET, 2021.) Ovaj projekt, kojeg provodi CARNET (Hrvatska akademska i istraživačka mreža), usmjeren je na opremanje škola modernom tehnologijom, izobrazbu učitelja za kvalitetno korištenje digitalnih alata te razvoj digitalnih nastavnih materijala. Kroz "e-Škole" projekt, stotine škola u Hrvatskoj opremljene su računalima, interaktivnim pametnim pločama i drugom opremom, stvarajući temelje za modernu digitalnu učionicu te su aktivnosti projekta medijski popraćene tijekom godina provođenja istog.

Osim "e-Škole" projekta, Republika Hrvatska kontinuirano provodi i druge inicijative usmjerene na digitalizaciju obrazovanja, uključujući i projekt "Škola za život" (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2021). Ideja ovog projekta fokusirana je na

prilagodbu obrazovnog sustava suvremenim potrebama učenika, s naglaskom na razvoj kompetencija kao što su digitalna pismenost i kritičko razmišljanje.

Unatoč napretku putem projekata, digitalizacija obrazovanja u Republici Hrvatskoj suočava se s izazovima. Pristup digitalnim tehnologijama nije jednako dostupan u svim dijelovima zemlje, a potrebno je kontinuirano ulagati u obuku učitelja kako bi se osigurala njihova stručnost u korištenju digitalnih alata. Također, sigurnost podataka i privatnost učenika postaju sve važniji aspekti digitalizacije te potencijalni izazovi. U budućnosti, Republika Hrvatska će se usredotočiti na daljnju integraciju digitalnih tehnologija u nastavu, razvoj online obrazovnih platformi i kontinuiranu edukaciju učitelja (Akcijski plan za digitalno obrazovanje (2021. - 2027.), 2021). Očekuje se da će se naglasak sve više staviti na individualizaciju učenja i prilagodbu obrazovnih sadržaja različitim potrebama učenika. Digitalizacija obrazovanja u Republici Hrvatskoj predstavlja ključni korak prema modernom i konkurentnom obrazovnom sustavu u 21. stoljeću.

2.4.2. Uloga tehnologije u nastavi prije i nakon pandemije COVID-19

Pandemija COVID-19 dramatično je promijenila pejzaž obrazovanja širom svijeta, prisiljavajući škole i odgojno-obrazovne institucije da brzo prilagode svoje metode, procese i način organizacije kako bi se održao kontinuitet nastave. U tom kontekstu, tehnologija je postala ključna komponenta u održavanju obrazovanja tijekom pandemije (Buško i Bezinović, 2021).

Jedan od najvažnijih aspekata uloge tehnologije u nastavi nakon pandemije jest daljnja integracija online i hibridnih nastavnih modela u obrazovni sustav (Nacionalni plan razvoja sustava obrazovanja za razdoblje do 2027. godine, 2023). Iskustva stečena tijekom pandemije pokazala su da se online nastava može primijeniti u obrazovanju, posebice u situacijama kada je prisutna potreba za daljinskim učenjem, kao što su slučajevi izvanrednih situacija ili individualne potrebe učenika, no pitanje je li provedba online nastave optimalna, ali i održiva i izvediva za provedbu osnovnih obrazovnih procesa te je također potrebno kritički sagledati na koji je način utjecala na obrazovne

procesu. Stoga se očekuje da će osnovnoškolske i srednjoškolske ustanove te ustanove za visoko obrazovanje i dalje razvijati online kurikulume i resurse kako bi omogućili fleksibilnost učenju (Europska unija, 2021).

Drugi važan aspekt je prilagodba pedagoških pristupa i metoda poučavanja tehnološkom okruženju. Nastavnici su tijekom pandemije stekli dragocjeno iskustvo u korištenju različitih alata za online komunikaciju i poučavanje, a prilagodbu je svakako olakšalo provođenje projekata digitalizacije obrazovanja i prije početka pandemije COVID-19. Nakon pandemije, očekuje se da će se ta iskustva koristiti za obogaćivanje tradicionalnih nastavnih metoda. Tehnologija može podržati diferencirano učenje i prilagodbu nastave različitim potrebama učenika, čime se postiže veća efikasnost i angažman učenika (Gjud i Popčević, 2020).

Također, tehnologija će imati ključnu ulogu u praćenju napretka učenika i evaluaciji njihovih postignuća. Digitalni alati omogućuju praćenje u stvarnom vremenu, omogućavajući nastavnicima bolje razumijevanje potreba učenika i pravovremeno prilagođavanje nastavnog procesa. Osim toga, tehnologija će podržati razvoj personaliziranih obrazovnih planova i individualizirane podrške učenicima s različitim potrebama (Tolić, 2009).

Važno je istražiti i pitanja digitalne pismenosti učenika i nastavnika kako bi se osiguralo da svi sudionici obrazovnog procesa budu spremni za uspješno korištenje tehnologije u nastavi. Obuka učitelja u digitalnim kompetencijama i upravljanju tehnologijom ostaje ključna kako bi se osigurala kvalitetna i učinkovita primjena tehnologije u učionici. Pandemija COVID-19 ubrzala je proces digitalizacije obrazovanja i stavila tehnologiju u središte obrazovnog procesa. Uloga tehnologije u nastavi nakon pandemije ostaje ključna, s fokusom na integraciji online nastave, prilagodbi pedagoških pristupa, praćenju napretka učenika i razvoju digitalnih kompetencija. Tehnologija će nastaviti utjecati na budućnost obrazovanja te ako se koristi svrsishodno, potencijalno pružiti nove prilike za poboljšanje kvalitete i dostupnosti obrazovanja, no samo ako je primjena ista pomno osmišljena i optimalno integrirana u sustav u nastavni proces.

2.4.3. EU projekti i nacionalne strategije

Republika Hrvatska, kao članica Europske unije (EU), aktivno sudjeluje u procesima modernizacije i unapređenja obrazovnog sustava putem sudjelovanja u EU projektima i implementaciji nacionalnih strategija usmjerenih na digitalizaciju obrazovanja.

Ključna povezanost s EU projektima ogleda se kroz financiranje i podršku brojnih programa i inicijativa. Projekt "e-Škole: Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola", kao jedan od najznačajnijih projekata digitalizacije obrazovanja, financiran je sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i strukturnih fondova EU. Ovaj projekt omogućio je modernizaciju škola, opremanje učionica suvremenom tehnologijom te edukaciju učitelja za učinkovito korištenje digitalnih alata. EU projekti poput "e-Škola" pružaju značajan financijski i tehnički poticaj digitalizaciji obrazovanja u Republici Hrvatskoj (Nacionalni plan razvoja sustava obrazovanja za razdoblje do 2027. godine).

Nacionalne strategije također imaju ključnu ulogu u definiranju smjernica za digitalizaciju obrazovanja. "Strategija digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine" postavlja ambiciozne ciljeve za razvoj digitalno zrelog obrazovnog okvira, obuku nastavnika i uvođenje digitalnih alata u obrazovanje. Ova strategija usklađena je s politikama i ciljevima Europske unije te osigurava koherentnost i usklađenost s europskim standardima.

Povezanost s EU projektima i nacionalnim strategijama također se ogleda kroz usklađenost s Akcijskim planom za digitalno obrazovanje EU (2021. - 2027.). Republika Hrvatska se obvezala na usvajanje pristupa uključivanja digitalne tehnologije u obrazovanje, svladavanje izazova proizašlih iz pandemije COVID-19 te osiguranje infrastrukture potrebne za učinkovito učenje na daljinu. Ova usklađenost s europskim inicijativama pridonosi boljoj integraciji Republike Hrvatske u europski obrazovni prostor. Povezanost s projektima Europske unije i nacionalnim strategijama odražava se i u usmjerenosti na razvoj digitalnih kompetencija učenika i nastavnika (Gjud i Popčević, 2020). Unaprjeđenje digitalnih kompetencija postalo je ključno kako bi se omogućila kvalitetna primjena digitalnih alata u nastavi (Fejzić-Čengić i Sofradžija, 2021). Obuke i

edukacije usklađene sa smjernicama Europske unije pružaju učiteljima potrebne vještine za uspješno vođenje digitaliziranog obrazovnog procesa (Čulušić i Jadrić, 2012).

Ukratko, povezanost s EU projektima i nacionalnim strategijama ključna je za uspješno vođenje procesa digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Ova sinergija financijskih, tehničkih i obrazovnih resursa osigurava da Republika Hrvatska ostane usklađena s europskim standardima i ostvaruje ciljeve, u nacionalnim strateškim dokumentima usmjerene na modernizaciju obrazovanja za budućnost.

2.5 Informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT)

2.5.1. Utjecaj IKT-a na obrazovne politike i strategije

Primjena informacijsko-komunikacijskih tehnologija u obrazovanju može pomoći u poboljšanju tradicionalnih metoda poučavanja. Učitelji i nastavnici sada imaju pristup raznovrsnim digitalnim resursima, platformama za online nastavu i edukativnim alatima koji imaju potencijala olakšati prenošenje znanja na učenike. Personalizirano učenje postaje ostvarivo, jer informacijsko-komunikacijske tehnologije omogućuju prilagodbu nastavnih materijala i metoda učeniku, uzimajući u obzir njihove potrebe i tempo učenja (Gjud i Popčević, 2020).

Učenici su suočeni s bogatstvom informacija dostupnih putem interneta i digitalnih medija. E-knjige, online tečajevi i virtualni laboratoriji omogućuju im da istražuju i usvajaju znanje na interaktivan način (Fežić-Čengić i Sofradžija, 2021). Suradničke platforme olakšavaju timski rad i razmjenu ideja, bez obzira na fizičku udaljenost sudionika (Dulčić, 2014).

Međutim, važno je napomenuti da integracija informacijsko-komunikacijskih tehnologija u obrazovanje iziskuje sustavnu obuku i podršku učiteljima kako bi efikasno koristili ove tehnologije te kako bi se korištenjem iste otvorio prostor za poboljšanje nastavnog procesa za sve učenike (Tolić, 2009). Također, nužno je osigurati sigurnost podataka i privatnost učenika u digitalnom okruženju (Buško i Bezinović, 2021). Informacijsko-komunikacijske tehnologije imaju potencijal promijeniti način na koji učimo i

poučavamo, pripremajući učenike za budućnost koja će biti još više digitalna i tehnološki orijentirana (Nacionalni plan razvoja sustava obrazovanja za razdoblje do 2027. godine).

Digitalizacija obrazovanja u Republici Hrvatskoj donosi mnoge prednosti, kao i izazove, a kontekst digitalizacije obrazovanja unutar informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) važan je za razumijevanje načina na koji se obrazovni sustav prilagođava digitalnom dobu. U ovom paragrafu detaljnije će se analizirati ključne komponente ovog konteksta.

Jedan od temeljnih elemenata konteksta digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj je infrastruktura koja omogućava implementaciju tehnologije u nastavni proces. Informacijsko-komunikacijska tehnološka transformacija u školama ne može se ostvariti, s tehničkog aspekta, bez minimalno odgovarajuće infrastrukture koja uključuje računalnu opremu, povezivost i sigurnost podataka. Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske prepoznalo je važnost ovog aspekta te je provodilo projekte kako bi osiguralo da sve škole imaju pristup suvremenim IKT alatima. Međutim, izazovi još uvijek postoje, posebice u ruralnim područjima gdje su tehnički izazovi i dalje najizraženiji, poput nedostatka internetske povezanosti koja je i dalje problematična, odnosno, nedostatna.

Nadalje, digitalizacija obrazovanja usko je povezana s promjenama u nastavnim programima i pedagoškim pristupima. Učitelji i nastavnici pozvani su preispitati svoje metode poučavanja kako bi maksimalno iskoristili prednosti digitalnih alata i sadržaja u nastavnom procesu na smislen i učinkovit način kada isto poboljšava kvalitetu nastave, kako za učenike tako i za učitelje i profesore. To uključuje razvoj vještina za uspješno vođenje online nastave, ali i sposobnost prilagođavanja kurikuluma kako bi uključivao digitalne komponente. Integracija informacijsko-komunikacijskih tehnologija u kurikulum ima potencijala omogućiti veću prilagodljivost obrazovanja individualnim potrebama učenika te poticati razvoj kritičkog razmišljanja i analitičkih vještina kod učenika, nastavnika, profesora, pedagoga i svih ostalih dionika odgojno obrazovnog procesa.

Digitalizacija obrazovanja otvara vrata novim metodama evaluacije i praćenja napretka učenika. Korištenje online alata za praćenje omogućava učiteljima bolje razumijevanje

kako svaki učenik napreduje te omogućava prilagodbu nastavnog procesa prema individualnim potrebama. Ovo je posebno važno u inkluzivnom obrazovanju gdje je svaki učenik jedinstven i ima specifične potrebe. Jedan od ključnih izazova u kontekstu digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj je osposobljavanje učitelja za korištenje informacijsko-komunikacijskih tehnologija u nastavi. Digitalna pismenost postaje neophodna vještina za učitelje, ali i za učenike. Stoga su potrebni sustavni programi edukacije za učitelje kako bi se osiguralo da znaju kako koristiti digitalne alate u svrhu unapređenja učenja. Također, važno je promovirati stalno usavršavanje učitelja kako bi bili educirani o najnovijim trendovima u obrazovanju i tehnologiji koja im je na raspolaganju.

Digitalizacija obrazovanja također mijenja način na koji se učenici pripremaju za budućnost. Sve više radnih mjesta zahtijeva visoku razinu digitalnih kompetencija, uključujući programiranje, analitičke vještine i sposobnost rješavanja kompleksnih problema na brz i efikasan način. Uz to, bitno je sagledati mogu li, i ako mogu u kojoj mjeri, informacijsko-komunikacijske tehnologije pomoći boljitku obrazovanja te kritički ispitati kako se isto transformira na obrazovni aspekt obrazovanja. Integracija informacijsko-komunikacijskih tehnologija u obrazovanje stvara temelje za razvoj ovih kompetencija kod učenika i omogućava im da budu konkurentni na tržištu rada. Zaključno, kontekst digitalizacije obrazovanja u okviru informacijskih i komunikacijskih tehnologija u Republici Hrvatskoj predstavlja duboku transformaciju obrazovnog sustava u koju je uključena cijela obrazovna vertikalna. Od infrastrukture do obrazovnih ishoda ova digitalna transformacija nosi mnoge izazove, ali i prilike za unapređenje obrazovanja. Ključno je osigurati da učitelji, učenici, roditelji i svi ostali dionici odgojno obrazovnog procesa budu uključeni u ove promjene kako bi se osiguralo da digitalizacija obrazovanja bude uspješna i korisna za sve.

2.5.2. Planovi i strategije za budućnost

Razvoj modernog obrazovnog sustava u Republici Hrvatskoj uvelike ovisi o planiranju i strategiji buduće digitalizacije obrazovanja. Informacijske i komunikacijske

tehnologije (IKT) ključne su u realizaciji ovih strategija te također predstavljaju temelj za daljnji razvoj.

„Strategija digitalizacije obrazovanja Republike Hrvatske 2021. – 2030.“ pokazuje usmjerenost Hrvatske na stvaranje obrazovanja po mjeri digitalnog doba. Ova strategija ocrta konkretne ciljeve i daje jasne smjernice za unapređenje obrazovanja u digitalnom okruženju. Strategija kao jedan od svojih glavnih ciljeva uključuje integraciju informacijsko-komunikacijskih tehnologija u sve razine obrazovanja, od ranog i predškolskog do visokog obrazovanja. Ovaj cilj naglašava vrijednost informacijsko-komunikacijskih tehnologija kao pokretača promjena. Naglasak na rastu digitalnih kompetencija među svim dionicima u obrazovnom sustavu još je jedan pokazatelj povezanosti informacijsko-komunikacijskih tehnologija i ovih planova i strategija. Suvremeni digitalni alati bit će uvedeni u učionice, ali dodatno se radi na osposobljavanju nastavnika za njihovo učinkovito korištenje, što je preduvjet za zadovoljavanje uvjeta optimalnog i svrsishodnog korištenja tehnologije u nastavi.

Planovi predviđaju obrazovanje i izmjene kako bi se iskoristile najnovije mogućnosti informacijsko-komunikacijskih tehnologija kako se obrazovni sektor prilagođava dinamičnim promjenama u tehnologiji. Planovi također promiču suradnju između poslovnih, industrijskih i tehnoloških tvrtki. Suradnjom se nastoji osigurati da obrazovni sustav što je više moguće odražava zahtjeve tržišta rada. Korištenje informacijsko-komunikacijskih tehnologija u obrazovnom sustavu olakšava prijelaz iz obrazovanja u radnu snagu pomažući učenicima da se upoznaju s digitalnim radnim okruženjima tijekom redovnog obrazovanja. Okruženje dobrodošlice za učenje još je jedan cilj budućih planova i strategija za digitalizaciju obrazovanja. Bez obzira na fizičke ili druge prepreke, potencijal tehnologije je da svatko ima pristup obrazovanju. Isto obuhvaća i osiguranje pristupa obrazovanju u izoliranim ili ruralnim područjima kao i korištenje tehnologija koje olakšavaju učenje osobama s invaliditetom.

Uloga informacijsko-komunikacijskih tehnologija kao ključne komponente u transformaciji obrazovnog sustava jasno je prepoznata u hrvatskim planovima i strategijama za buduću digitalizaciju obrazovanja. Kako bi hrvatsko obrazovanje bilo aktualno, uključivo i adekvatno osposobilo učenike za digitalnu budućnost, poseban

naglasak stavlja se na integraciju tehnologije u obrazovanje, razvoj digitalnih kompetencija i suradnju s relevantnim dionicima.

Za medije je ključno pažljivo uravnotežiti svoje izvješćivanje o digitalizaciji obrazovanja, ističući i tehničke inovacije i pedagoške pristupe, kako bi se osvrnuli na te implikacije. Dodatno, obrazovne ustanove i sami stručnjaci mogu djelovati na promicanju svog značaja i uloge u procesu digitalne transformacije obrazovanja aktivnim sudjelovanjem u inicijativama i javnim raspravama koje se bave ovim pitanjima.

3. Metodologija istraživanja

3.1 Cilj istraživanja

Općeniti cilj istraživanja uključuje analizu medijskih sadržaja na portalima HRT, 24 sata i Večernji list u kojima je glavna tema ili jedna od glavnih tema upotreba tehnologije i digitalnih alata u nastavi te dodatno, istraživanje načina na koje navedeni mediji izvještavaju o navedenim temama.

Specifični ciljevi istraživanja su:

- Analizirati različite aspekte medijskog izvještavanja o digitalizaciji obrazovanja u Republici Hrvatskoj.
- Istražiti ton izvještavanja te prepoznati dominantne stavove i mišljenja aktera prisutnih u medijskim člancima.
- Utvrditi koje segmente obrazovnog sustava medijski izvještaji češće ističu i kojim se temama posvećuje najviše pažnje.
- Usporediti medijski prikaz s dokumentiranim informacijama iz službenih izvještaja EU projekata te identificirati eventualne diskrepancije i konzistentnosti.

3.2 Istraživačke hipoteze

Ovaj rad postavlja četiri ključne hipoteze s ciljem dubljeg razumijevanja medijskog prikaza digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

- Hipoteza 1.

Medijski članci naglašavaju većinom pozitivne aspekte digitalizacije obrazovanja, usmjeravajući pozornost na povećanu dostupnost obrazovnih sadržaja i inovativne metode poučavanja.

Analiziranje ove postavljene hipoteze nudi dublje razumijevanje načina na koji se mediji fokusiraju na različite aspekte obrazovnog sustava. Pretpostavlja se da će učestalost medijskih napisa o digitalizaciji obrazovanja varirati ovisno o razini obrazovanja, pri čemu će primarni fokus često biti na osnovnim i srednjim školama, a manje na visokom obrazovanju. Varijacije u obuhvatu obrazovne razine odraz su komplicirane društvene i političke dinamike koja postoji unutar obrazovnog konteksta. Razine osnovnog i srednjeg obrazovanja često su otvorenije za promjene i reforme koje izazivaju medijsku pozornost. To bi moglo uključivati implementaciju novih obrazovnih tehnologija, izmjene nastavnih strategija ili političke inicijative usmjerene na poboljšanje nižih razina obrazovanja. Dodatno, mediji se potiču na praćenje promjena u osnovnim i srednjim školama jer su te teme često od velikog interesa za roditelje, nastavnike i društvo u cjelini. Visoko obrazovanje, s druge strane, moglo bi biti manje podložno naglim i radikalnim promjenama od osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja. Iz toga može proizaći manja medijska pokrivenost visokog obrazovanja u odnosu na digitalizaciju.

Ova hipoteza također naglašava važnost razumijevanja načina na koji mediji mogu utjecati na to kako javnost gleda na obrazovni sustav. Medijske priče koje naglašavaju niže razine obrazovanja mogu povećati svijest javnosti o tim dijelovima obrazovnog sustava i potaknuti dijalog o njihovim zahtjevima i poteškoćama. Suprotno tome, ako se visokom obrazovanju pridaje manje pozornosti, ljudima bi moglo biti teško shvatiti komplicirane probleme s kojima se te institucije nose dok prolaze kroz digitalnu

transformaciju. Bolje razumijevanje načina na koji mediji oblikuju javnu percepciju obrazovnog sustava te koje obrazovne teme imaju prioritet u javnom diskursu omogućuje analiza učestalosti medijskih napisa o digitalizaciji obrazovanja u odnosu na obrazovnu razinu. Ovi nalazi naglašavaju potrebu za različitim izvorima informacija i nepristranim pokrivanjem svih obrazovnih razina kako bi se javnosti omogućilo temeljito razumijevanje procesa digitalizacije u obrazovanju.

- Hipoteza 2.

Učestalost medijskih članaka može varirati ovisno o razini obrazovanja, s većim fokusom na osnovne i srednje škole u usporedbi s visokim obrazovanjem.

Ova hipoteza istražuje dinamiku medijskog pokrivanja digitalizacije obrazovanja u odnosu na razinu obrazovanja i nudi dublje perspektivu o načinu na koji mediji usmjeravaju svoju pažnju prema različitim segmentima obrazovnog sustava. Pretpostavljeno je da će učestalost medijskih članaka o digitalizaciji obrazovanja varirati ovisno o razini obrazovanja, pri čemu će se primarni fokus često usmjeriti na osnovne i srednje škole, a manje na visoko obrazovanje. Ova varijacija u pokrivanju obrazovnih razina reflektira složene društvene i političke dinamike u kontekstu obrazovanja. Niže razine obrazovanja, kao što su osnovna i srednja škola, često su podložnije promjenama i reformama koje privlače pažnju medija. To može uključivati uvođenje novih tehnoloških alata, promjene u nastavnim metodama, ili političke inicijative usmjerene na unapređenje nižih razina obrazovanja. Osim toga, promjene u osnovnim i srednjim školama često su od velikog interesa za roditelje, učitelje i društvo u cjelini, što dodatno motivira medije da izvještavaju o tim temama. S druge strane, visoko obrazovanje može biti manje izloženo brzim i radikalnim promjenama u usporedbi s nižim razinama obrazovanja. Reforme na visokim obrazovnim institucijama obično zahtijevaju dugotrajne procese i duboke strukturalne promjene koje nisu uvijek vidljive u kratkom vremenskom razdoblju.

To može rezultirati manjom medijskom pažnjom prema visokom obrazovanju u kontekstu digitalizacije.

Ova hipoteza također ukazuje na važnost razumijevanja kako mediji mogu oblikovati percepciju javnosti o obrazovnom sustavu. Fokusiranje na niže razine obrazovanja u medijskim izvješćima može potaknuti javnu svijest o tim segmentima obrazovnog sustava i potaknuti raspravu o njihovim potrebama i izazovima. Međutim, istodobno, manje pažnje prema visokom obrazovanju može rezultirati manjkom razumijevanja složenih pitanja s kojima se te institucije suočavaju u digitalnoj transformaciji. U skladu s tim, analiza učestalosti medijskih članaka o digitalizaciji obrazovanja u odnosu na razinu obrazovanja omogućuje bolje razumijevanje kako mediji oblikuju percepciju obrazovnog sustava i koje se segmente obrazovanja smatraju prioritetima u javnom diskursu. Ovi rezultati naglašavaju potrebu za raznovrsnim izvorima informacija i uravnoteženim pokrivanjem svih razina obrazovanja kako bi se javnosti pružilo cjelovito razumijevanje procesa digitalizacije obrazovanja.

- Hipoteza 3.

Medijski prikaz digitalizacije obrazovanja tendenciozan je u smislu izostavljanja profesionalne uloge pedagoga u procesu digitalizacije, s preferiranjem stavova drugih stručnjaka.

Treća hipoteza ovog istraživanja temelji se na pretpostavci da medijski prikazi digitalizacije obrazovanja često mogu biti pristrani i da se naglasak stavlja na učitelje i nastavnike, dok se uloga pedagoga minimizira jer njihova profesionalna uloga ne uključuje pomoć učiteljima i nastavnicima s primjenom tehnologije u nastavi. Ova tendencija sugerira da se mediji mogu usmjeriti na drugu stručnost, poput tehničkih stručnjaka ili političara, te im pridavati više pažnje i prostora u člancima i medijskim izvještajima o digitalizaciji obrazovanja.

Ovakva preferencija drugih stručnjaka i marginalizacija pedagoga može biti rezultat višestrukih faktora. Prvo, mediji mogu biti privučeni spektakularnim i tehnološki

naprednim aspektima digitalizacije, poput uvođenja visokotehnoloških uređaja u učionice ili razvoja novih digitalnih alata. Ovi aspekti često privlače pažnju jer su vizualno atraktivni i senzacionalistički, čime se pedagoška stručnost može učiniti manje uzbuđljivim za medijsko praćenje. Nadalje, medijski prikazi digitalizacije obrazovanja mogu biti oblikovani političkim i ekonomskim interesima. Ako političari ili tehnološke tvrtke promiču određene inicijative ili proizvode u obrazovanju, mediji mogu biti skloni izvještavati o njima kako bi zadovoljili te interese. U takvim slučajevima, pedagozi i njihova uloga u procesu digitalizacije obrazovanja mogu biti potisnuti ili zapostavljeni u kontekstu u kojemu pedagozi kao stručni suradnici imaju profesionalnu ulogu. Važno je stražiti ulogu pedagoga u prilagodbi i implementaciji digitalnih tehnologija u obrazovnim okruženjima. Pedagozi donose dragocjeno pedagoško znanje i iskustvo u proces, te znanja i razumijevanje potreba učenika. Ova hipoteza nastoji dokazati da li nedostatak pažnje prema pedagoškoj ulozi u medijskim prikazima može narušiti razumijevanje doprinosa pedagoga u ostvarivanju uspješne digitalizacije obrazovanja.

Kroz ostvarivanje ovih hipoteza, ovaj istraživački rad ima za cilj produbiti naše razumijevanje dinamike medijskog prikaza digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj kroz provjeru i analizu definiranih hipoteza. Ovom analizom nastojimo otkriti kako mediji oblikuju percepciju javnosti o digitalizaciji obrazovanja te utječu na obrazovni diskurs i stvarnost u društvu.

Ova analiza prikaza medijskog sadržaja digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj, održavanja važnost medijske uloge u oblikovanju percepcija i stavova prema digitalizaciji obrazovanja. Prikaz kako odabrani mediji prezentiraju ovu temu može pomoći u boljem razumijevanju kako se društvo suočava s izazovima i prednostima digitalnog obrazovanja. Postavljanjem ovih hipoteza možemo pokušati bolje razumjeti kako mediji oblikuju tvrdnje iz područja digitalizacije obrazovanja te kako informiraju javnosti o ključnim pitanjima u obrazovanju i društvu.

3.3 Postupak provođenja istraživanja

Provođenje istraživanja u području medijskog prikaza i analize članaka zahtijeva sustavan i metodološki egzaktn pristup, kako bi se došlo do relevantnih rezultata. U istraživanju su proučeni članci s portala 24sata, Večernji lista i HRT, a baze podataka navedenih portala pretražene su prema četiri ključne riječi: "e-škole", "digitalne kompetencije", "digitalizacija obrazovanja" i "informatičko-komunikacijske tehnologije". Kako bismo potvrdili ili opovrgnuli postavljene hipoteze te bolje razumjeli medijsku pokrivenost obrazovnih tema, cilj nam je bio ispitati prisutnost ovih ključnih riječi u člancima, analizirati ton članaka, obuhvatiti vertikalnu obrazovanja, spominjanje pedagoga i njihove profesionalne uloge, te zastupljenost EU projekata.

Prvotno smo se usredotočili na tonalitet članaka, točnije, prezentira li se u medijskim sadržajima tema digitalizacije obrazovanja s pozitivnom konotacijom, negativnom konotacijom ili neutralnom konotacijom. Analizom tonaliteta utvrdili smo stavove članaka prema temama e-škole, digitalnih kompetencija, digitalizacije obrazovanja te informatičko-komunikacijskih tehnologija. Prema tim temama, otkrili smo da su članci u prikazu naglašavali vrijednost digitalnog razvoja u obrazovanju i njegove povoljne učinke na učenike i škole.

Vertikalna članaka o obrazovanju ispitana je u drugoj pretpostavci. Otkrili smo da se u člancima često govori o osnovnom, srednjem i visokom obrazovanju. To pokazuje da postoji mnogo različitih tema i problema u vezi s digitalnim kompetencijama i obrazovanjem koji se mogu pronaći u različitim obrazovnim kontekstima.

Treća pretpostavka bavila se spominjanjem profesionalne uloge pedagoga u kontekstu digitalizacije obrazovanja, kao i problema i izazovima s kojima se susreću dionici obrazovnog procesa pri implementaciji tehnologija u nastavni proces.

Uz pomoć metodički prikupljenih podataka bit će moguće dublje razumjeti kako mediji pokrivaju obrazovna pitanja. Osim toga, lakše ćemo shvatiti kakav je odnos medijskog izvještavanja o ovoj temi s korištenjem digitalnih tehnologija u obrazovanju.

3.4 Odabir relevantnih medija za analizu prema postavljenim kriterijima

Odabir relevantnih medija za analizu predstavlja ključan korak u provedbi istraživanja medijskog prikaza digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Ovaj proces zahtjeva pažljivo razmatranje kako bi se osiguralo da odabrani mediji pružaju optimalan uzorak medijskih izvještaja za analizu. Kriteriji koji su usmjereni na odabir odgovarajućih medija igraju ključnu ulogu u osiguravanju valjanosti i pouzdanosti istraživanja te pružaju jasnu osnovu za tumačenje rezultata.

Prvi kriterij pri odabiru relevantnih medija obuhvaća širinu i opseg pokrivanja teme digitalizacije obrazovanja. Važno je da odabrani mediji imaju značajan broj članaka ili izvještaja koji se bave ključnim aspektima digitalizacije obrazovanja kako bi se osigurala adekvatna količina podataka za analizu. Također, mediji koji kontinuirano izvještavanje o obrazovanju i tehnologiji mogu pružiti dublji uvid u promjene tijekom vremena.

Drugi kriterij usmjeren je na raznolikost izvora informacija. Obrađeni su članci s portala Večernji list, 24 sata te HRT.

Treći kriterij jest geografska rasprostranjenost odabranih medija. Važno je uključiti medije koji pokrivaju različite regije unutar Republike Hrvatske kako bi se razmatrala potencijalna regionalna varijacija u medijskom prikazu digitalizacije obrazovanja.

Četvrti kriterij uključuje dostupnost i pristupačnost medijskim izvorima. Mediji koji su široko dostupni javnosti i čitateljima omogućuju jednostavan pristup svojim izvješćima olakšavaju prikupljanje podataka i analizu. Iz ovog razloga odabrani su medijski sadržaji koji su, između ostaloga, dostupni digitalno.

Također, jedan od kriterija za analizu medijskih sadržaja je vremenski okvir. Analiziraju se medijski članci objavljeni u određenom vremenskom okviru koji odražava aktualnost digitalizacije obrazovanja. Ovaj okvir uključuje razdoblje nakon pandemije COVID-19 kako bi se razmotrilo kako se medijski prikazuju teme digitalizacije obrazovanja nakon razdoblja okarakteriziranih društvenim promjenama i nesigurnošću. Vremenski period objave članaka je početak školske i akademske godine 2021./2022. do svibnja 2023. godine. Kao početak vremenskog okvira odabran je početak 2021./2022. školske i

akademske godine koji će nam pružiti uvid u medijske prikaze digitalizacije obrazovanja kao posljedice tehnološkog napretka, bez utjecaja izvanrednih okolnosti pandemije COVID-19 u čijem je periodu došlo do urušavanja prethodno važećih društvenih normi. Iako je COVID-19 pandemija neposredno donijela i napredak digitalizacije obrazovanja, analizom medijskih sadržaja u ovom radu nastoji se eliminirati izvanredne društvene prilike te dati informacije o medijskim prikazima digitalizacije obrazovanja kao aktualnim temama unutar stabilnog društva.

Odabir relevantnih medija za analizu temelji se na pažljivoj primjeni ovih kriterija kako bi se osiguralo da istraživanje bude relevantno, reprezentativno i pouzdano. Ovaj korak igra ključnu ulogu u procesu istraživanja medijskog prikaza digitalizacije obrazovanja i pomaže u stvaranju temelja za dublje razumijevanje percepcije ove važne teme u javnoj raspravi.

4. Analiza rezultata

4.1 Glavne teme, tonovi i stavovi prisutni u medijskim člancima

Analiza rezultata koji uključuje broj članaka na različitim portalima u vezi s temama digitalizacije obrazovanja, e-škole, digitalnih kompetencija, informacijsko-komunikacijskih tehnologija, tonalitetom članaka (pozitivno, negativno, neutralno), razinom obrazovanja (osnovnoškolsko/srednjoškolsko/visokoškolsko) i izostavljanjem pedagoga te službenim izvještajima projekata Europske unije (EU), daje uvid u način na koji različiti medijski portali pokrivaju temu digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

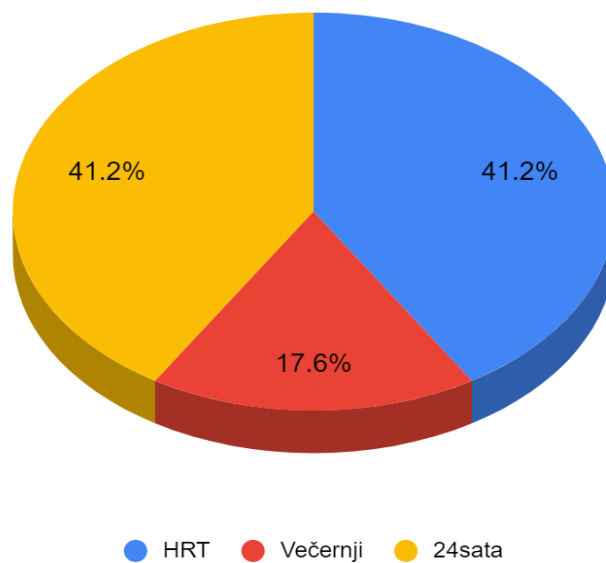
HRT portal objavljivanjem članaka na svojem portalu pokriva široki spektar tema u vezi s digitalizacijom obrazovanja, te predstavlja najveći broj članaka od ostala dva portala zahvaćena istraživanjem. U HRT-ovim sadržajima tonalitet članaka je uglavnom pozitivan (50%), članaka s negativnim tonom, odnosno, prikazivanjem izazova i

problema povezanih s digitalizacijom obrazovanja znatno manje (14.29%) dok veliki broj članaka diskutira o temu u neutralnom tonu (35.71%). Portal daje najviše članaka koji su fokusirani na osnovnoškolsko obrazovanje i srednjoškolsko obrazovanje u odnosu na zastupljenost visokog obrazovanja (57.14%). U vezi s hipotezom 3, kojom ispitujemo zastupljenost profesionalne uloge pedagoga kao stručnog suradnika pri obradi teme digitalizacije obrazovanja, HRT čini značajno manje članaka koji se odnose na treću hipotezu (0.00%), odnosno, u nijednom članku koji je zadovoljio kriterije analize ne spominju se pedagozi niti je zastupljeno njihovo profesionalno djelovanje i mišljenje.

Večernji list portal također posjeduje širok raspon članaka koji ponajviše pokrivaju članke ključnog pojma e-škole. Tonalitet većine članaka je pozitivan (66.67%), neutralnih je manje (33.33%). Večernji također više pokriva osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje u odnosu na visokoškolske ustanove (83.33%). Iako nema negativnih članaka, pokrivenost pedagoga u člancima nije pronađena (0.00%).

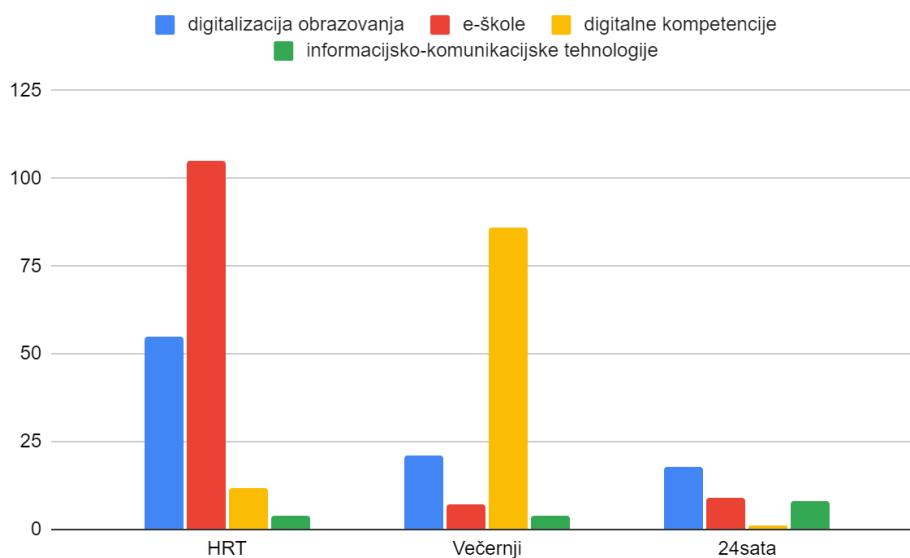
Portal 24sata ima manji broj članaka u usporedbi s prethodna dva portala. Tonalitet je većinski pozitivan (50%), negativnih je skoro pola manje (21,43%), dok je ostatak neutralan (28.57%). Portal ima najviše fokusa na osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje, što korespondira s ostala dva analizirana portala te je i za 24sata visokog postotka u odnosu na visokoškolske ustanove (78.57%). U člancima se također ne spominju pedagozi, kao ni njihova profesionalna uloga kao stručnih suradnika (0.00%). Ipak, čak trećina analiziranih članaka pokriva službene izvještaje projekata Europske unije (35.71%).

Ova analiza sugerira da sva tri analizirana portala imaju pozitivan tonalitet u vezi s digitalizacijom obrazovanja. Također, pokazuje se da se osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje češće pokriva u usporedbi s visokoškolskim, dok se pedagozi često izostavljaju iz medijskih članaka. Službeni izvještaji EU projekata nisu često pokriveni na ovim portalima. Ovi rezultati ukazuju na potrebu za uravnoteženijim izvještajima koja će bolje odražavati stvarne dinamike digitalne transformacije obrazovanja i ulogu pedagoga u tom procesu. Također, potrebno je pratiti službene izvještaje i izvore kako bi se pravilno informirala javnost o relevantnim projektima i inicijativama u području digitalizacije obrazovanja.

Slika 1. Prikaz količinske zastupljenosti članaka koji su zadovoljili kriterije prema portalima analiziranim u sklopu ovog istraživanja (HRT, Večernji list, 24sata)

Iz navedenog prikaza vidljiv je postatak zastupljenost članaka prema portalu na kojem su objavljeni. Članci portala HRT i 24sata čine 82,4% analiziranih članaka (po 41,2% svaki od navedenih dvaju portala), dok članci portala Večernji list čine 17,6%.

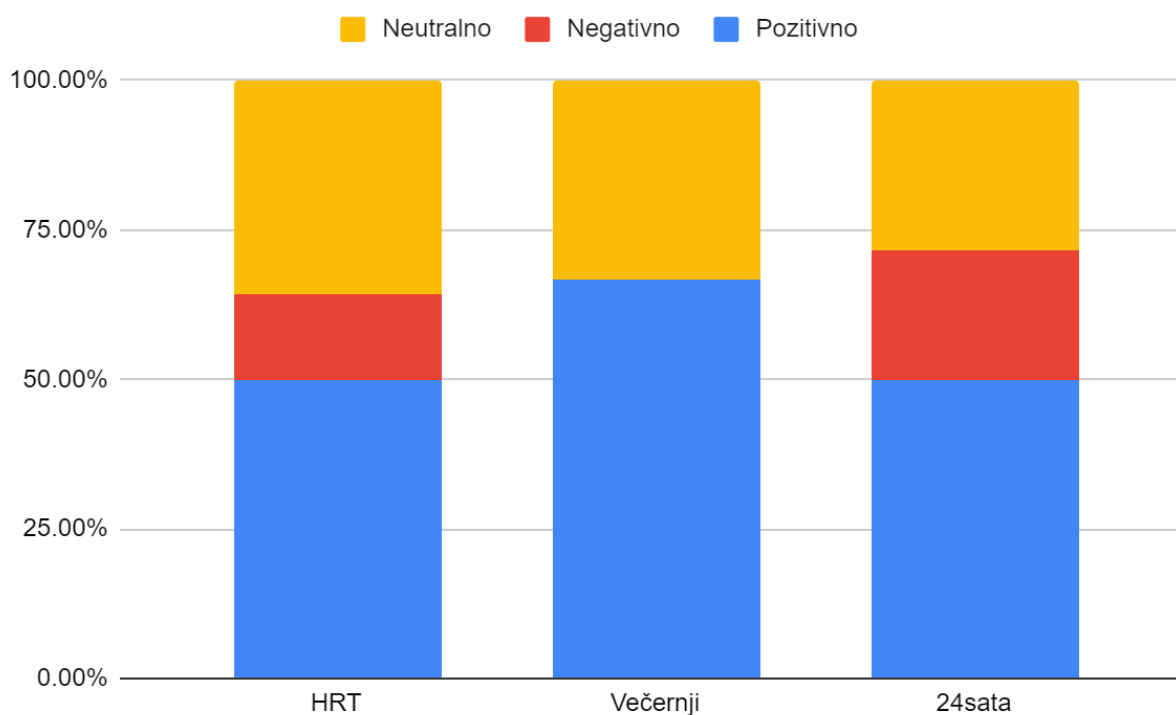
Slika 2. Linijski graf zastupljenosti ključnih pojmova (tema) pretraženih članaka

Iz linijskog grafa vidljivo je u kolikoj su mjeri članci određenog portala zadovoljili kriterije odabrane kao preduvjet za analizu istih. Na HRT portalu kriterije je zadovoljilo najviše članaka u kojima se spominje ključni pojam „e-škole“, dok su članci pojma „informatijsko-komunikacijske tehnologije“ u najmanjem broju zadovoljili kriterije u odnosu na ostale ključne pojmove. U slučaju portala Večernji list, najviše analiziranih članaka veže se uz pojam „digitalne kompetencije“, dok je za portal 24sata pojam „digitalizacija obrazovanja“ pokazan kao najzastupljeniji u analiziranim člancima, iako je razlika među ključnim pojmovima manja nego u ostala dva portala.

Tablica 1 Tonovi izvješćivanja prema portalu

Portal	Pozitivno	Negativno	Neutralno
HRT	50.00%	14.29%	35.71%
Večernji	66.67%	0.00%	33.33%
24sata	50.00%	21.43%	28.57%

Analiza članaka prema tonu izvješćivanja podijeljena je prema tri tona; pozitivno, negativno i neutralno. Na portalu HRT 50% analiziranih članaka pozitivno je konotirano, 14,29% negativno, a 25,71% neutralno. U slučaju Večernjeg lista vidljiv je veći postatak pozitivnog tona u odnosu na HRT (66,67%), negativni tonovi nisu prepoznati, a neutralnih je trećina (33,33%). Portal 24sata pozitivnog je tona u 50% analiziranih članaka, negativnog tona u 21,43% što predstavlja najveći postotak u odnosu na ostala dva portala, dok je neutralnih konotacija 28,57%.

Slika 3. Linijski graf prikaza zastupljenosti tonova istraživanja

Linijskim graf prikazani također su prikazani postoci tonovi po portalu kao i u prethodnom prikazu, no iz priloženog grafa jasnije je vidljiv odnos između postotaka tonova (pozitivan, negativan, neutralan) za određeni portal.

Provedbom analize tonaliteta medijskih sadržaja koji obrađuju temu digitalizacije obrazovanja utvrđeno je da se često naglašavaju pozitivni aspekti ovoga procesa. Isto uključuje isticanje prednosti kao što su veća dostupnost obrazovanih sadržaja, nove metode poučavanja, personalizacija učenja te iskorištavanje tehnoloških resursa. Fokus na prednostima može dovesti do zanemarivanja izazova i problema koja se pojavljuju u području digitalizacije obrazovanja, kako u medijskim sadržajima, tako i u praksi. Stvarnost digitalizacije obrazovanja može biti znatno složenija no što je to prikazano pozitivnim konotacijama toga područja u medijskim člancima.

4.2 Analiza zastupljenosti dionika odgojno-obrazovnog procesa

Analiza aktera koji se pojavljuju u medijskim napisima o digitalizaciji obrazovanja otkriva složenu mrežu sudionika u tom procesu. Digitalizacija obrazovanja ne utječe samo na nastavnike i učenike, već utječe i na širi društveni i institucionalni kontekst.

Učitelji, kao ključni akteri obrazovanja, često su u središtu medijske pažnje. Priopćenja za javnost prate njihovu prilagodbu digitalnim alatima, obuku za korištenje novih tehnologija i izazove s kojima se suočavaju u online i hibridnom okruženju. Njihova uloga u medijskom izvještavanju može varirati od pozitivnih priča o uspješnim praksama do izazova s kojima se suočavaju u procesu prilagodbe. Učenici su također ključni igrači u medijskoj pokrivenosti, posebno kada je riječ o iskustvima online učenja. Medijski napisi često prate njihova iskustva, izazove i iskustva u digitalnom okruženju. Ova izvješća studentima daju glas i pomažu im da razumiju kako digitalizacija utječe na njihovo obrazovanje.

Roditelji su također važni sudionici u procesu digitalizacije obrazovanja. Medijska izvješća istražuju njihova stajališta, brige i ulogu u podržavanju obrazovanja njihove djece u digitalnom svijetu. To je posebno važno za sigurnost djece na Internetu i ravnotežu između internetskih i izvanmrežnih aktivnosti. Škole poput škola i sveučilišta često su od temeljne važnosti za digitalizaciju obrazovanja. Medijska izvješća prate njihove inicijative, njihova ulaganja u strategije tehnologije i digitalne transformacije. Ova izvješća pomažu razumjeti kako se institucije prilagođavaju digitalnom dobu.

Stručnjaci i istraživači igraju ključnu ulogu u medijskim izvještajima pružajući profesionalne analize i preporuke. Često ih se intervjuira ili citira u člancima kako bi se omogućilo dublje razumijevanje digitalizacije obrazovanja. Sve te uloge tvore složenu sliku digitalizacije obrazovanja koja se očituje u medijskoj pokrivenosti. Razumijevanje različitih perspektiva i iskustava aktera ključno je za razvoj politika i praksi digitalnog obrazovanja.

4.3 Vertikalna zastupljenost obrazovnih ustanova

U svijetu digitalnog obrazovanja, proučavanje novinskih članaka može nam dati uvid u to kako različite razine obrazovnih institucija u Hrvatskoj sudjeluju u procesu digitalizacije obrazovanja. Priče o tome kako je obrazovni sektor digitaliziran razlikuju se za osnovne škole, srednje škole i visoko obrazovanje (Dulčić, 2014).

Osnovne škole često se pojavljuju u medijima, a potencijalni razlog njihove izraženije prisutnosti u medijskom izvještavanju dijelom proizlazi iz pandemije COVID-19. Osnovne škole predstavljaju važan stup obrazovanja mlađih generacija, stoga su njihovi izazovi vezani uz digitalizaciju važna tema. Ovaj aspekt potvrđuje značaj osnovne škole u društvu (CARNET, 2021).

Srednje škole također su prisutne u medijskim izvještajima, iako u nešto manjoj mjeri u usporedbi s osnovnim školama. Pandemija je prisilila srednje škole da prilagode svoje metode poučavanja, iako su ti prijelazi često bili manje dramatični od onih u osnovnim školama.

Vežano uz visoko obrazovanje, koje uključuje sveučilišta i fakultete, često je fokus medijskih izvještaja zbog njegove ključne uloge u oblikovanju budućih stručnjaka i istraživača. Medijski izvještaji često istražuju teme kao što su razvoj online tečajeva, istraživački rad i pristup visokom obrazovanju. Ovo potvrđuje važnost visokog obrazovanja u procesu digitalizacije obrazovanja (Dulčić, 2014).

Ovo potpoglavlje pobliže razmatra dinamiku tih promjena i ispituje kako izloženost medijima može utjecati na percepciju digitalizacije obrazovanja u Hrvatskoj. Ovi podaci iz medija mogli bi pružiti korisne informacije o tome kako se odvija digitalizacija obrazovanja na različitim razinama obrazovnog sektora u Hrvatskoj.

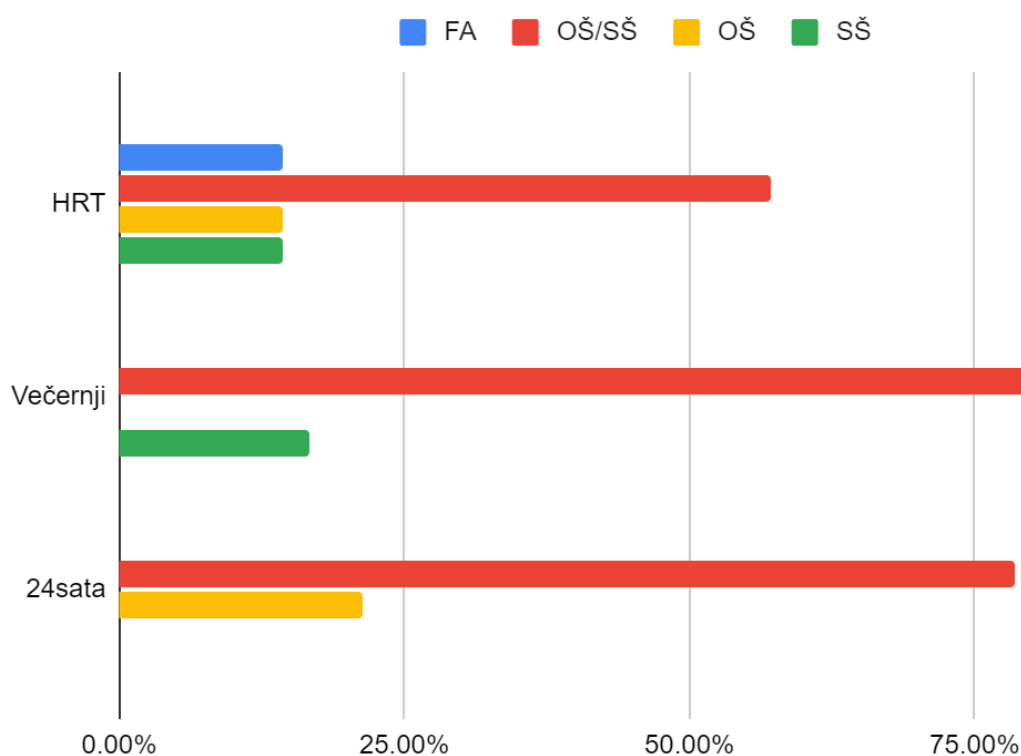
Prema provedbi istraživanja medijskih prikaza digitalizacije obrazovanja jedan od kriterija bilo je usmjeravanje na vertikalnu zastupljenost obrazovnih sustava unutar članaka.

Tablica 2 Vertikalna zastupljenost obrazovanja u postotcima prema portalu

Portal	FA	OŠ/SŠ	OŠ	SŠ
HRT	14.29%	57.14%	14.29%	14.29%
Večernji	0.00%	83.33%	0.00%	16.67%
24sata	0.00%	78.57%	21.43%	0.00%

Iz tablice možemo uočiti da se najmanji postotak članak odnosi na zastupljenost isključivo ustanova visokog obrazovanja što je vidljivo iz primjera sva tri analizirana portala (stupac FA). Medijski sadržaji koji se odnose samo na osnovne, odnosno, samo na srednje škole nisu zastupljeni u mjeri u kojoj je zastupljena kombinacije osnovnškolskog i srednjoškolskog obrazovanja u analiziranim člancima. Na portalu večernji list kriterije analize nije zadovoljio nijedan članak koji se odnosi isključivo na osnovne škole (0,00%), dok su srednje škole zastupljene 16,67%. Analizirani medijski članci na portalu 24sata ne izvještavaju isključivo o srednjim školama (0,00%), dok je postotak zastupljenosti osnovnih škola 21,43%. HRT portal izvještava odvojeno o osnovnim i srednjim školama; za osnovne škole u postotku od 14,29%, isto kao i za srednje škole.

Također, na temelju podataka u tablici možemo uočiti značajnu dominaciju članaka koji se odnose na zastupljenost osnovnih i srednjih škola na razini medijskog članka. Za HRT portal radi se o 57,14%, za Večernji list čak 83,33%, dok je za 24sata postotak također visok te iznosi 78,57%.

Slika 4. Linijski graf postotka zastupljenosti obrazovnih institucija

Linijskim grafom prikazane su iste vrijednosti kao i u prethodnoj tablici, a poanta grafa je u vizualnoj jasnoći raspodjele. Iz trenda najveće zastupljenosti članaka koji se odnose na osnovne i srednje škole možemo zaključiti kako postoji najviše zahtjeva za prilagodbom, što je popraćeno medijskim sadržajima. Razlog također može biti u tome što su izazovi odgoja i obrazovanja najvidljiviji upravo u osnovnim i srednjim školama, što ne znači nužno izazove vezane uz područje digitalizacije obrazovanja.

Dodatno, osnovno i srednje školovanje predstavljaju ključne razvojne faze u životu učenika, gdje digitalizacija može oblikovati temeljne kompetencije i buduće profesionalne interese. Stoga je razumljivo da se mediji posebno bave tim sektorima, prateći kako se škole prilagođavaju tehnološkim promjenama, obrazovnim politikama i interesima roditelja. Kako digitalizacija obrazovanja postaje sve značajnija, očekuje se da će medijski interes za osnovno i srednje školovanje ostati visok, pružajući dublje razumijevanje utjecaja digitalizacije na školovanje u tim ključnim fazama i

identificirajući najvažnije trendove i izazove koji oblikuju budućnost obrazovanja u Hrvatskoj.

Zastupljenost pojedinih vrsta ustanova obrazovnog sustava Republike Hrvatske i njihova prezentacija u medijima također može odražavati da određeni sektori privlače više pažnje medijskih portala zbog značajnih investicija u području digitalizacije obrazovanja te inicijativa koje podržavaju takva ulaganja.

4.4 Uloga pedagoga i ostalih stručnjaka

Uloga pedagoga i ostalih stručnjaka u procesu digitalizacije obrazovanja dobiva sve veći značaj u suvremenom obrazovnom okruženju. Pedagozi kao stručni suradnici imaju važnu ulogu, no veći je naglasak na učiteljima, nastavnicima i učenicima u kontekstu digitalizacije obrazovanja. Razvoj znanstvenih grana, poput medijske pedagogije, sve se više usmjerava na naglašavanje kritičkog pristupa korištenju tehnologije, kao i razvijanja kritičkog stajališta prema medijskim sadržajima dostupnima široj javnosti.

S druge strane, stručnjaci iz područja informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) igraju vitalnu ulogu u pružanju podrške učiteljima i nastavnicima u usvajanju novih tehnologija. Stručnjaci za IKT često sudjeluju u razvoju digitalnih alata i resursa prilagođenih obrazovnom sektoru te pružaju tehničku podršku koja je ključna za uspješnu primjenu tehnologije u učionici.

Uloga pedagoga u digitalizaciji obrazovanja značajna je i složena, a njezina medijska zastupljenost odražava duboke promjene koje su se u obrazovnom sektoru dogodile posljednjih godina. Kako bismo bolje razumjeli ovu ulogu, oslanjamo se na relevantnu literaturu iz područja obrazovanja i digitalne transformacije.

Castells (2003) ispituje utjecaj Interneta na poduzeća i društvo općenito. Iako se njegova analiza utjecaja interneta na društvene i obrazovne promjene ne fokusira izravno na ulogu nastavnika, ona pruža kontekst za razumijevanje izazova s kojima se nastavnici suočavaju u digitalnom okruženju. Glušac (2012) provodi detaljno istraživanje e-učenja i digitalnih

tehnologija u obrazovanju. Njegova analiza tehnoloških alata i obrazovnih pristupa pomaže nam razumjeti kako nastavnici koriste tehnologiju za poboljšanje nastave i interakciju s učenicima.

Dulčić (2014) analizira ulogu masovnih medija u postmodernom društvu. Iako se njezino istraživanje ne usredotočuje izravno na obrazovanje, razumijevanje medijske dinamike može pomoći u razumijevanju kako nastavnici percipiraju svoju ulogu u digitalnom okruženju i kako su prikazani u medijima.

Mrežni članci navedeni u Nacionalnom planu razvoja sustava odgoja i obrazovanja za razdoblje do 2027. godine (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2023.) pružaju relevantne informacije o strategijama i politikama koje podržavaju digitalizaciju obrazovanja. Europska unija (2021.) daje smjernice i strategije za digitalno obrazovanje u Europskom obrazovnom prostoru. Ovi dokumenti pomažu kontekstualizirati ulogu nastavnika unutar šireg europskog okvira digitalizacije obrazovanja.

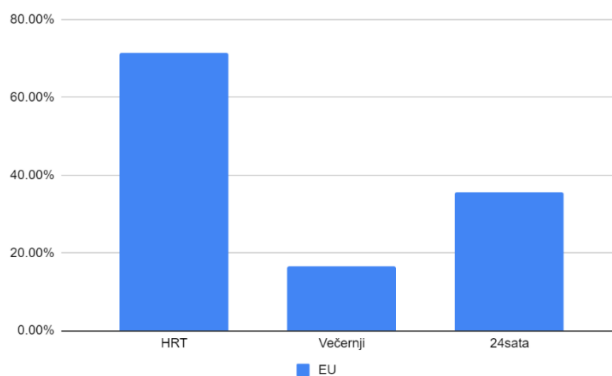
Iako je teorijski, uloga pedagoga i stručnjaka značajna i složena, njihova uloga nije zastupljena u medijskim prikazima digitalizacije obrazovanja. Pedagozi, kao stručnjaci za obrazovne procese i metode, igraju ključnu ulogu u razumijevanju utjecaja digitalizacije na učenje i poučavanje. Ipak, analiza medijskih članaka često ukazuje na više naglasaka na tehničkim aspektima digitalizacije, a manje na pedagoškim i didaktičkim implikacijama. To sugerira da se u medijskom pokrivanju često ističu tehnički stručnjaci, programeri i tehnološki lideri, čiji se komentari često koncentriraju na inovacije i tehničke aspekte. S druge strane, uloga pedagoga, psihologa i drugih obrazovnih stručnjaka možda nije jednako vidljiva u medijskim člancima. Ovo može rezultirati manjkom naglasaka na važnosti prilagodbe pedagoških pristupa digitalnom okruženju.

Usporedba zastupljenosti pedagoga i drugih stručnjaka u medijskim člancima o digitalizaciji obrazovanja ukazuje na zanimljive dinamike u percepciji ove transformacije u obrazovnom sektoru. Analiza broja članaka i citiranja stručnjaka otkriva da su digitalizacija i informacijske tehnologije postali ključne teme u medijima. Međutim, uočava se razlika u zastupljenosti različitih kategorija stručnjaka.

Kako bi se poboljšala ravnoteža u medijskom pokrivanju digitalizacije obrazovanja, važno je promicati uloge svih odgojno-obrazovnih stručnjaka u oblikovanju i primjeni digitalnih alata i tehnologija u obrazovnom procesu. Također, potrebno je poticati suradnju između tehničkih stručnjaka i pedagoga kako bi se osiguralo da digitalizacija obrazovanja donosi najbolje rezultate za učenike i nastavnike.

4.5 Analiza članaka prema zastupljenosti EU projekata

Analiza članaka temeljena na zastupljenosti europskih projekata u medijskoj zastupljenosti digitalizacije obrazovanja otkriva značajne razlike u medijskom praćenju ove teme u kontekstu europskih projekata. Postoji jasan kontrast između medijske pozornosti na EU projekte.

Slika 5. Grafički prikaz zastupljenosti izvještavanja o EU projektima po portalu

Iz gore navedenog prikaza vidljivo je da se HRT portal ističe s visokim postotkom od 71,43%, što govori da je ovaj medij veliku pozornost posvetio ulozi EU projekata u procesu digitalizacije obrazovanja. Večernji list i 24sata bilježe znatno niže postotke, 16,67% odnosno 35,71%, što ukazuje na manju pozornost ovoj temi. Ovi nalazi naglašavaju potrebu za daljnjim istraživanjem kako bi se bolje razumjela dinamika i potencijalni utjecaj medijskog izvještavanja na percepciju javnosti o ulozi Europske unije u obrazovanju.

4.6 Sadržajna analiza medijskih članaka

Kako je u sklopu ciljeva ovog istraživanja definirano da će se prikazati dublji uvid u analizirane članke, isto je navedeno u nastavku ovog poglavlja. Kako bi se medijski članci mogli kategorizirati te analizirati, bilo je nužno iste pročitati i upoznati se s njihovim sadržajem.

Analizom odabranih medijskih portala (HRT, Večernji list, 24sata) koji prate digitalizaciju obrazovanja utvrdili smo da su zastupljeni izvori informacija o ovoj temi nacionalni i regionalni informativni portali. To ukazuje na to koliko je ključno za društvo digitalizirati obrazovanje, posebice u svjetlu trenutačnih pomaka koje donosi širenje informacijskih tehnologija (Duli, 2014). S obzirom na to koliko se ova tema medijski prati, jasno je koliko su digitalne tehnologije sve više prisutne u području obrazovanja.

Nadalje, medijske priče često govore o sve češćoj upotrebi digitalnih obrazovnih programa u učionicama. Ove inicijative koriste digitalne udžbenike, virtualne terenske izlete, online okruženja za učenje i druge alate za obogaćivanje nastave. Ove se kreativne tehnike često reklamiraju kao način da se inspiriraju učenici, potakne njihova kreativnost i olakša pristup obrazovnim materijalima (Gjud i Popčević, 2020). O poteškoćama i problemima vezanim uz digitalizaciju obrazovanja također se govori u medijskim sadržajima. Potreba da se učitelji osposobe za adekvatno korištenje digitalne tehnologije u učionici raspravlja se u člancima zajedno s pitanjima pristupa digitalnim alatima i sadržaju u ruralnim područjima, problemima sigurnosti podataka te pitanja privatnosti učenika. Ispitivanje medijskih prikaza digitalizacije obrazovanja dalo nam je uvid u sadržaj medijskim članaka koji se bave navedenim temama. Digitalizacija obrazovanja nije samo tehničko pitanje; također ima značajne društvene, pedagoške i sociološke učinke. Šira javnost o ovim aspektima saznaje kroz medijske napise i aktivno sudjeluje u raspravama o smjeru obrazovanja u digitalnom dobu. Ovo temeljitije ispitivanje medijskih sadržaja omogućuje dublje razumijevanje u to kako učitelji i nastavnici vide digitalizaciju obrazovanja te što o digitalizaciji čitaju u medijskim člancima.

Prelazak s konvencionalnih metoda podučavanja na digitalne platforme za učenje jedna je od glavnih tema koja se često pojavljuje u medijskim izvješćima. Medijski članci često ispituju ovu tranziciju te kako digitalne tehnologije mijenjaju dinamiku učionice. Uloga nastavnika u digitalnom učenju još je jedna važna i zastupljena tema. Uobičajena su istraživanja o tome kako se obrazovni sustavi mijenjaju kako bi zadovoljili nove zahtjeve i kako se uloge nastavnika mijenjaju kao rezultat uvođenja digitalnih alata. Ovi se članci često bave pitanjima pripreme nastavnika i zahtjevima za povećanje njihove digitalne kompetencije.

Utjecaj digitalizacije na učenike i njihovu motivaciju za učenje još je jedna tema o kojoj se često govori u medijskim izvješćima. Sadržaj se često usredotočuje na teme kao što su interaktivno učenje, individualizirani pristupi učenju i pristup obrazovnim resursima.. Raznolikost se često može uočiti kada je riječ o stavovima koji se iznose u medijskim izvješćima. Prema nekim izvješćima, digitalizacija ima prednosti, uključujući bolji pristup obrazovnim resursima i moderniziranim obrazovnim postupcima. No, spominju se i izazovi koji razmatraju probleme poput sigurnosti podataka te ponajviše ovisnosti o tehnologiji.

Također, medijski izvještaji pružaju informacije o najnovijim dostignućima u području digitalizacije obrazovanja. Mediji izvještavanjem informiraju svoje čitatelje o prednostima, poteškoćama i inovacijama u području obrazovanja. Ovaj domet je ključan za povećanje znanja i razumijevanja predmeta. Mediji osim informiranja tumače događaje i trendove. Dodatno, različiti medijski sadržaji mogu ponuditi različite interpretacije istih činjenica. Medijski izvještaji o digitalizaciji obrazovanja često uključuju implicitne ili eksplicitne vrijednosti i stavove što posjeduje potencijal utjecaja na društvenu percepciju. Na primjer, medijske priče koje naglašavaju prednosti digitalizacije obrazovanja mogu promicati pozitivno stajalište, dok priče koje naglašavaju poteškoće mogu promicati otpornost prema digitalizaciji obrazovanja.

Dodatno, pri analizi medijskih članaka odabranih portala utvrđene su određene specifičnosti u pojedinim vremenskim periodima prema portalu. Tijekom lipnja i srpnja 2022. i 2023. godine u medijskim sadržajima HRT-ova portala uočena je veća količina negativno konotiranih sadržaja u odnosu na ostale periode koji su uzeti na razmatranje pri analizi. Potencijalni razlog ovome može biti stresno razdoblje kraja nastavne godine, koje naravno uključuje zaključivanje ocjena te predstavlja period u kojemu negativni tonovi lakše korespondiraju u javnosti.

Važno je zapamtiti da su mediji dio šireg društvenog konteksta i da ne djeluju autonomno. Na njihovo razumijevanje digitalizacije obrazovanja može utjecati niz stvari, poput politike, ekonomije, kulture i obrazovnih politika. Proučavanje medijskih izvješća također otkriva da su veliki događaji u digitalizaciji obrazovanja često popraćeni u medijima. Na primjer, pozornost medija tijekom pandemije COVID-19 bila je usmjerena na brzi prelazak na online obrazovanje i njegove učinke, što u ovom radu nije analizirano, ali je utvrđeno pri pretraživanju medijskih članaka. Takve prilike značajno utječu na javno mnijenje i stavove prema digitalizaciji obrazovanja. Ispitivanje funkcije medijskog praćenja digitalizacije obrazovanja otkriva razmjere njezina društvenog utjecaja. Mediji oblikuju javno mnijenje o ovom pitanju, oblikuju političke izbore i potiču raspravu. Za bolje upravljanje i donošenje odluka u području digitaliziranog obrazovanja ključno je razumijevanje ove uloge čime se bavi područje medijske pedagogije.

5. Rasprava i sinteza rezultata

U medijskom prikazu digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj, ističe se nekoliko ključnih točaka koje pružaju dublje razumijevanje uloge medija u oblikovanju percepcija i stavova o digitalizaciji obrazovanja. U ovom poglavlju raspravit ćemo i sintetizirati rezultate istraživanja medijskog prikaza digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj te razmotriti njihove šire implikacije. Istraživanje je postavilo tri ključne hipoteze i, kroz analizu različitih medijskih izvora, dublje razumjelo percepciju i prikaz digitalizacije obrazovanja.

Prva postavljena hipoteza odnosila se na medijske članke i ton izvještavanje o području digitalizacije obrazovanja u analiziranim člancima. Hipoteza je potvrđena jer su utvrđeni pozitivni aspekti digitalizacije obrazovanja o kojima se izvještava u analiziranim medijskim člancima. Konkretno, kod sva tri portala (HRT, Večernji list, 24sata) utvrđeno je da u minimalno 50% medijskih članaka zastupljen pozitivan ton o izvještavanju o digitalizaciji obrazovanja.

Druga hipoteza, koja se odnosila na učestalost medijskih članaka, potvrdila je da se veća pažnja posvećuje osnovnom i srednjem obrazovanju u usporedbi s visokim obrazovanjem. Ovo može biti posljedica veće prisutnosti digitalnih tehnologija u nižim razinama obrazovanja, ali također može odražavati političke prioritete i financijska ulaganja. Iako su članci o visokom obrazovanju manje učestali, oni su često specifičniji i ciljani, često usmjereni na visokoškolske institucije i njihove inicijative.

Treća hipoteza istraživala je zanemarivanje uloge pedagoga u medijskom prikazu digitalizacije obrazovanja. Istraživanje je potvrdilo da pedagozi nisu istaknuti u medijskim prikazima, dok drugi stručnjaci, poput tehnoloških stručnjaka ili političara, dobivaju više pažnje. Ipak, najviše medijskih prikaza usmjereno je na učitelje i nastavnike što korespondira sa značajnom ulogom učitelja i nastavnika u primjeni informacijsko-komunikacijske tehnologije u nastavnom procesu. Medijski prikazi također ne ističu važnost pedagoškog znanja i iskustva u procesu digitalne transformacije. Nedostatak naglaska na pedagoškoj ulozi može pojednostaviti percepciju i propustiti ključne nijanse i izazove s kojima se pedagozi suočavaju u integraciji tehnologije u nastavni proces.

Ovaj diplomski rad ukazuje na aspekte medijskog utjecaja na oblikovanje percepcija o digitalizaciji obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Medijski prikazi mogu imati ulogu u oblikovanju politika i strategija u ovom području, stoga bi trebali pridonositi dubljem razumijevanju prednosti i izazova digitalne transformacije u obrazovanju.

Ograničenja ovog rada predstavlja sam način analize medijskih članaka koji je u kontekstu ovog rada stavljen na dublju kvalitativnu analizu odabranih portala što onemogućuje generalizaciju rezultata. Za generalizaciju rezultata bilo bi potrebno provesti kombinaciju kvantitativne i kvalitativne analize sadržaja te dodatno proširiti opseg istraživanja provedbom meta analize. Pri takvoj, u potpunosti sistematiziranoj,

analizi medijskih članaka bio bi zahvaćen veći opseg i obuhvat izvještavanja u medijskim portalima te analiza medijskih sadržaja koji se najviše čitaju, no isto nije u fokusu ovog rada.

Dodatno, dodatni zaključci mogli bi se donijeti na temelju komparacije medijskih članaka za vrijeme određenog kraćem perioda kako bi se utvrdilo odgovaraju li medijska pisanja sa društvenim događanjima u zadanom periodu te koje bi implikacije isto moglo imati na širu javnost.

Rezultati ovog istraživanja ukazuju na potrebu za uravnoteženim i informiranim medijskim izvješćima o digitalizaciji obrazovanja. Medijski sektor ima ključnu ulogu u oblikovanju percepcija javnosti te bi trebao pridonositi dubljem razumijevanju prednosti i izazova digitalne transformacije u obrazovanju. Također je važno razumjeti nedostatak medijske pažnje prema visokom obrazovanju kako bi se potencijalno promovirao inovativan pristup digitalizaciji na svim razinama obrazovanja. Konačno, uloga pedagoga trebala bi biti bolje istaknuta u medijskim prikazima kako bi se bolje razumjelo ključnu ulogu učitelja u digitalizaciji obrazovanja. Ovo istraživanje otvara i potiče određena pitanja za daljnje istraživanje medijskih portala i njihovih članaka u Republici Hrvatskoj.

6. Završna razmatranja

Rezultati provedenog istraživanja o medijskom prikazu digitalizacije obrazovanja u Republici Hrvatskoj pruža dublji uvid u način na koji mediji posreduju percepciju i stavove javnosti o ovom ključnom području. Analiza različitih medijskih izvora omogućila je dublje razumijevanje kako se o digitalizaciji obrazovanja piše u odabranim medijskim portalima te koja je percepcija medija o istome.

Medijski prikazi mogu dovesti do pojednostavljenja i površnog razumijevanja digitalizacije obrazovanja i izazova s kojima se primarno učitelji i nastavnici, a zatim i svi ostali dionici odgojno-obrazovnog procesa suočavaju u integraciji tehnologije u nastavni proces. S obzirom na utjecaj medija na percepciju javnosti, ovaj nedostatak pozornosti prema pedagoškoj ulozi u digitalizaciji obrazovanja može nam dati do znanja

kako uloga pedagoga u potpori učiteljima i nastavnicima za korištenje informacijsko-komunikacijske tehnologije u nastavi ne predstavlja profesionalnu ulogu pedagoga. Ovo istraživanje daje uvid u način izvještavanja o temi digitalizacije obrazovanja u odabrana tri medijska portala (HRT, Večernji list, 24sata), a s daljnjim i opsežnijim istraživanjima medijskih sadržaja postoji mogućnost dolaženja do rezultata koji će upućivati na uravnoteženiji i informiraniji medijski pristup, a isto bi dolazilo u kombinaciji sa sustavnom analizom korištenja informacijsko-komunikacijskih tehnologija u sustavu obrazovanja.

Ovo istraživanje pridonosi dubljem razumijevanju percepcije i potencijalnog utjecaja medijskog izvještavanja na obrazovni diskurs i društvenu stvarnost u Republici Hrvatskoj. Naglašava važnost medijske uloge u oblikovanju percepcija i stavova te potrebu za uravnoteženim i informiranim medijskim izvješćima u području digitalizacije obrazovanja.

Kroz teorijski okvir medijske pedagogije, rad ističe potrebu za kritičkim razmišljanjem i razvojem digitalnih kompetencija u kontekstu digitalizacije obrazovanja. Također se fokusira na društveni aspekt digitalizacije, uključujući aspekte inkluzivnosti, sigurnosti podataka i etičkih pitanja. Ovaj diplomski rad može poslužiti kao temelj identificiranja bitnih tema o kojima izvještavaju medijski portali što upućuje na potrebu za daljnje istraživanje i analizu potencijalnog utjecaja medija na oblikovanje politika i strategija u digitalizaciji obrazovanja u Hrvatskoj.

Na kraju, ovaj diplomski rad predstavlja doprinos razumijevanju medijskog prikaza digitalizacije obrazovanja u Hrvatskoj i otvara nova relevantna i aktualna pitanja za daljnja istraživanja i analizu kako bi se bolje razumjeli utjecaji ove transformacije na društvo i obrazovni sustav.

7. Literatura

Advantages and Disadvantages of Technology in Education. Allison Academy.

Dostupno na: [<https://www.allisonacademy.com/students/education/technology-in-education/advantages-and-disadvantages-of-technology-in-education/>]

Buško, V. i Bezinović, P. (2021). Experiences with online teaching and psychological adjustment of high-school students at the onset of the COVID-19 Pandemic in Croatia. Frontiers. Dostupno na:

[<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2021.647991/full>]

[<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2021.647991/full>]

Castells, M. (2003). Internet galaksija; Razmišljanja o Internetu, poslovanju i društvu. Naklada Jesenski i Turk, Zagreb.

Centar za razvoj digitalnih kompetencija i tehnologija e-učenja, Sveučilište sjever.

Dostupno na: [<https://www.unin.hr/centr-za-razvoj-digitalnih-kompetencija-i-tehnologija-e-učenja/>]

Čulušić, M. i Jadrić, M. (2012). E-učenje: koncepti i primjena. Školska knjiga, Zagreb, str. 11-94.

Dulčić, D. (2014). Masovni mediji i postmoderno društvo. Media, culture and public relations, 5 (1), 87-97. Dostupno na: [<https://hrcak.srce.hr/122447>] (Pristupljeno 15.08.2023).

Digitalno obrazovanje u školama u Europi, izvješće Eurydicea. Europska komisija, ured za publikacije EU (2019).

Europska unija. (2021). European Education Area. Dostupno na:

[<https://education.ec.europa.eu/hr/focus-topics/digital-education/action-plan>]

(Pristupljeno 24.08.2023).

Fejzić-Čengić, F. i Sofradžija, H. (2021). Hipermedijska sfera i virtualne učionice. In medias res, 10 (18), 2871-2882. [<https://doi.org/10.46640/imr.10.18.7>] (Pristupljeno 13.08.2023).

Glušac, D. (2012). Elektronsko učenje. Tehnički fakultet "Mihajlo Pupin" Zrenjanin, Univerzitet u Novom Sadu, str. 5-50.

Gjud, M. i Popčević, I. (2020). Digitalizacija nastave u školskom obrazovanju. Polytechnic and design, 8 (3), 154-162. [<https://doi.org/10.19279/TVZ.PD.2020-8-3-04>] (Pristupljeno 13.08.2023).

Nacionalni plan razvoja sustava obrazovanja za razdoblje do 2027. godine. Ministarstvo znanosti i obrazovanja (2023).

<https://www.e-skole.hr/>. (Pristupljeno 24.08.2023).

<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=68025>. (Pristupljeno 13.08.2023).

Player – Koro, C. (2012). Factors Influencing Teachers' Use of ICT in Education. Education Inquiry, 3 (1), 93-108.

[<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.3402/edui.v3i1.22015>]

(Pristupljeno 08.09.2023.)

Rogošić, S., Baranović B., i Šabić, J. (2021). Primjena IKT-a u procesu učenja, poučavanja i vrednovanja u srednjim strukovnim školama: Kvalitativna analiza. Metodčki ogledi, 28 (1), 63-88. [<https://hrcak.srce.hr/260364>].

(Pristupljeno 08.09.2023.)

Tolić, M. (2009). Temeljni pojmovi suvremene medijske pedagogije. Život i škola, 22, 97-103. [<https://hrcak.srce.hr/47431>]

(Pristupljeno 08.09.2023.)

8. Popis tablica

Tablica 1 Tonovi izvješćivanja prema portalu 30

Tablica 2 Vertikalna zastupljenost obrazovanja u postotcima prema portalu 34

9. Prilozi

Slika 1. Prikaz količinske zastupljenosti članaka koji su zadovoljili kriterije prema portalima analiziranim u sklopu ovog istraživanja (HRT, Večernji list, 24sata)	28
Slika 2. Linijski graf zastupljenosti ključnih pojmova (tema) pretraženih članaka	29
Slika 3. Linijski graf prikaza zastupljenosti tonova istraživanja	31
Slika 4. Linijski graf postotka zastupljenosti obrazovnih institucija.....	35
Slika 5. Grafički prikaz zastupljenosti izvještavanja o EU projektima po portalu.....	38